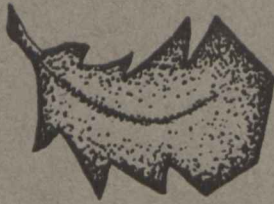

MAI

RIK

1939

SISUKORD:

Aino Rosenvald: KEVAD
Magda Muulmann: TULI KEVAD
Erik Hansen (Tammsaare): NOOR KANGELANE
Harry Tomingas: TUISUS
Magda Muulmann: TALVEUNELM
Helgi Jürisson: KEVAD
Ella Kana: TÕUS MÄKKE
PROG. II KL. ÕPILASTE ARVAMUSI OMA KLASSIST
Tiiu Reek: KOOLIPOISID NARVA ALL
Endel Kask: SPORDI TÄHTSUS RIIGI VÕI ÜHISKONNA JA ÜKSIKINDIVIIDI
SEISUKOHALT

KROONIKA

Ilmar Reidi: MÄRKMEID „ESTONIA“ MUUSIKALAVASTUSTEST 1938/39. A.
TEISEL POOLEL
Bernhard Rostfeld: ÜLEVAADE MAJADE LOOMISEST JA TEGEVUSEST
RIIKLIKUS KOLLEDŽIS
E. Kask: KULTUURRINGI ELU
Heljo Ernesaks, Valli Talur, Lolt Vellerind: KULTUURRINGI DEKLAMAT-
SIOONIVÕISTLUS
Hansa Paulmeister: MEIE KOOLI PIDU
Dr. Lin Yutang: OLEME KAOTANUD ISEENDA!
TÄNUAVALDUSED
MITMESUGUSED TEATED

RIIK

RIIKLIKU KOLLEDŽI ÕPPURAJAKIRI

NR. 2 (3)

M A I 1939

II AASTAK.

Sf 6243
KEVAD

Aino Rosenvald g. I kl.

SSLS
Vihmade ilmade halisev nukrus,
põgen! Kevadepäikene kutsus
meid olema rõõmsad ja ärkama üles
talvisest unest siin, looduse süles,
kus hommiku õhk on nii karastav, vilu,
kus kevadekülluse värskus ja ilu
sind peagu pimestab. Tunned kui ulmas
end hõljumas õnne ning vabadustulvas.

Kaugused kutsuvad, pilvede sõud
paneb meis tärkama igatsusjõud.
Olgugi mure kord röövind meilt rõõmud
täna kuid kevadeküllusest söömud
taas panid kohama tuimunud vere,
tahaks kui valluta' maa ja mere!
Pilgul nii lõpmata liuelda lasta
taevases sinas! Päikesel vasta.

TULI KEVAD

Magda Muulmann g. II kl.

Tuleb kord kevad ja õitseb siis aas,
Talv lebab surnuna, murtuna maas.
Saabub siis rõõmusid rohkesti ka,
Võidu võib hõisata metsadega.

Tuli ju kevade, õitses ka aas,
Muredest vabana jällegi taas
Rändame suvisel rõõmude raal,
Iludest kaunistet põhjala maal.

Tuli ju kevade, õitses ka aas,
Kadus siis kõik, mis va'st hoidis pää maas.
Rind tunneb tungi nüüd elada,
Joosta vaid tuhande tuulega.

NOOR KANGELANE

ERIK HANSEN (TAMMSAARE) algk. II kl.

Oli üks noid külmi detsembriõhtuid 1919. Kahurid mürisesid ja kuulipildujate ragin ei tahtnud metsaküla taga lakata. Väikeses talus küla serval vilkus ähmane petrooleumilamp. Kuigi aeg oli juba hiline, oldi seal veel ärkvel. Kellelgi ei tulnud und silma, ikka kandusid mõtted isa ja venna juurde, kes olid läinud sõtta, võitlema Eesti vabaduse eest. Koju olid jäänud ainult ema, vanaema, 8-aastane tütar Kadri ja 14-aastane poeg Jaak. Poiss oli viimane võrukael ja ta vanemad olid alati ta pärast hirmul, et ta jälle mõne tembuga hakkama saab. Sel õhtul Jaak istus õige nukralt kolde ees, mõtiskelles nendest, kes olid lahinguväljal. Ta ärkas mõtteist kabjaplagina ja jutukõmina pääle, mis kostis õuest. Hetk hiljem põrutati vihaselt uksele ja Jaak ruttas hirmunud näol ust avama. Ta kohkus, nähes ukse taga venelasi püsside ja mõõkadega. Mehed tungisid kohe eeskambrisse. Ema jooksis kära pääle kohkunult tuppa. Venelased nõudsid süüa ja ulualust. Ema, kes oskas vene keelt, mõtles endamisi, et parem on täita venelaste soov, ehk nad siis jäävad rahule. Tulel oli parajasti hernesupp; ema tõstis selle taldrikuisse, pani need lauale ja venelased tulid sööma. Sõdurite kõhud olid tühjad ja pea kadus supp. Venelased tahtsid veel, aga kõik oli otsas. Uut juurde võtta ei olnud. Üks meestest oli välja vahti pidama jäänud, see tormas nüüd tuppa ja karjus midagi vene keeles. Kohe hüppasid teised püsti ja jooksid välja. Kuuldus veel käsklusi ja kaugenevat kabjaplaginat, siis jäi kõik vaiksiks. Ema ütles nüüd Jaagule: „Loomad on näljas, rakenda Miira ree ette ja too küünist heinu!“ Jaak oli nõus, rakendas hobuse ette ja sõitis õuest välja. Natukese aja pärast jõudis ta metsa vahele. Hobune tasandas sammu halva tee tõttu. Sõites veel paarkümmend meetrit edasi, kostis oigeid. Jaagu arvates oli see ainult ettekujutus. Aga mida lähemale ta jõudis Valgejõe, seda selgemini kostis hääl. Jaak kuulis seda nüüd selgesti. Ta sidus hobuse lähima puu külge ja jooksis hääle suunas. Kui ta jõudis väikesele lagendikule metsaserval, nägi ta tumedat kogu oja kaldal lamavat. Jaagul tekkis hirm, kuid ta surus selle maha ja ruttas lamaja poole. „Kes säääl on?“ kuuldus hüüe, ja revolvri toru tõusis Jaagu sihis. „Mina,“ vastas Jaak arglikult. „Kes see mina?“ kärkis hääl pimedusest. „Eestlane,“ vastas Jaak julgust kokku võttes. „Siis tule siia, mina olen ka eestlane!“ ütles hääl juba rahulikumalt. Jaak liikus rääkija poole, kuni ta jõudis lamaja

kõrvale, ja küsis: „Mis teil viga on?“ Mees vastas: „Olime rünnakul. Meid oli 18 meest. Tahtsime vallutada Soosalu küla, kuid venelasi oli palju ja meie pidime taganema. Venelased saatsid meile muidugi tinatube järele. Noh, mina sain ühe tinatüki kerre. Venelased olid hirmuses tapmise meeleolus ja hakkasid mu kaaslasti ratsahobustel taga ajama. Mina roomasin siia ja need tobud ei näinudki mind.“ Sõdur lõpetas oma jutustuse ägeda sõimuvalinguga. „Kuhu te saite kuuli?“ küsis Jaak kaastundlikult. „Jalga,“ vastas sõdur. „Ah ja, ma pidin ühe kirja Käbiküla staapi viima,“ sõnas mees. „Võiksin ma selle sinna viia? Ma tean küll, kus Käbiküla on.“ ütles Jaak õhinal. „Jaah,“ venitas sõdur, „võiks ju kah. Aga on sul sõjariist, puss, kirves või midagi muud?“ küsis ta ruttu. „Ei ole,“ vastas Jaak. „Säh, siin on,“ ja mees ulatas Jaagule suure koltrevolvri. „Kas sa oskad aga seda käsitseda?“ Sõdur näitas, kuidas tuleb uued padrunid rauda lüüa. „Enne aga seon teie haava kinni.“ Nende sõnadega poiss rebis särgist riba ja sidus mehe haava kinni. Ruttu pani Jaak revolvri tasku. Ta hakkas jooksmas Käbiküla sihis. Joosnud paarsada meetrit, jäi Jaak seisema hääle tõttu, mis lähenesid. Jaak puges lähedasse lehehunnikusse ja kuulatas teraselt. Kaks punasõdurit sammusid Jaagust just mõne jala kauguselt mööda. Kuigi nad rääkisid oma keelt, sai Jaak kõik aru, sest ta mõistis keelt. Seda ju õpetati kooliski. Esimene sõnas: „Feodor, sa oled kõrvakuulmise kaotanud!“ „Võin vanduda, ma kuulsin.“ „Rott krabistab, ja sina näed tonte!“ Mehed eemaldusid ja Jaak ronis oma peiduurkast välja. Ta oli käinud pool maad, kui äkitselt hüppas suure kuuse tagant punasõdur ja kisendas: „Poisinolk, mis sa otsid siit?!“ Vastuseks lajatas pauk ja mees vajus karjatades kokku. Jaak aga jooksis edasi. Eemalt puude vahelt paistis vana mõisahoone, kus asetseski staap. Ukse ees oli näha vahisõdurit jalutamamas. Jaak tormas kohe sinna ja nõudis vahilt, et ta annaks kirja oma ülemale. Sõdur lubas ja kutsus Jaagu sisse. Jaak kohtas ülemat, kapten Järve, kes tahtis teada, kust poiss sai kirja. Jaak jutustas oma loo. Kapten kiitis ja küsis, kuhu see mees jäi, kelle ta maha oli lasknud. Jaak ütles, ja kapten saatis kohe kaks sõdurit vaatama, kuhu laip jäi. Senikaua käskis ta Jaaku pikali heita ning uinuda. Kui poiss ärkas, teatas kapten, et Jaak on maha lasknud vene komisari.

Varsti pärast seda juhtumit taganesid võõrad väed Eesti pinnalt ja meie maa sai vabaks. Jaak tunnistati sõjaväelaste poolt Nooreks Kanigelaseks ja see nimi püsib tal praegugi.

TUISUS

HARRY TOMINGAS g. I kl.

Oli öö.

Külmas paukusid aiateibad ja tuisumõll lagendikul oli nii tugev, et oleks väsitanud abituks puntraks iga inimolendi, tuuseldades ning mattes ta lõpuks kuhugi hange.

Täna seepärast igauks hoiduski tuisku sattumast. Ka rindelõigus Levi küla all valitses täielik vaikus, ei korraldatudki tavalisi luureretki vaenlase rindesse.

Kuusiku äärt mööda keerles talitee. Vasakule ulatus lagendik, Tagametsa mülkasoo, nii kaugemale kui silm tuisumõllus ulatus. Kui ainiti vaatasid, siis nägid ainult määratud lumetuisku. Kui aga silmitsesid kauemini, siis nägid, kuidas siit-säält lagendikult tõusid saladuslikud kujud, tuisukeerud, mis liikusid kiiresti ja karglesid edasi-tagasi. Paremalt pool kuusikus vabisesid ja paindusid puud tuules ning tormiurin, võimas loodussümfoonia, kandus üle puude latvade nagu kauge orelimuusika kaja.

Ümberringi haigutas õudne pimedus.

Sooserval taliteel liikus keegi elus olend, nagu trotsides looduse mõllu.

See oli inimene! Pikaldaselt tuigerdas ta hingematvas mõllus. Torm ei suutnud teda heidutada. See oli Jaan, kes oli tulnud salaja Kople talust, kus ööbisid esimese roodu osad. Teda ajas taga kange himu näha neid punaseid, ta tahtis kindlaks teha, kui palju on punaseid Pöörde veskis, et sellega hädad teha vägedele, kes kaitsesid ja vabastasid ta noort isamaad. Seda pidi ju ometi teadma, kui hommikul koidikuga tuleb lahing. Sõjameestel peavad ju olema vastase kohta täpsed andmed.

Lükates ühte külge ees ja püüdes hoida nägu alla tuult, alustas ta liikumist üle lageda sooserva, kus polnud tuulekaitseks tihedat metsa. Võimas tuul mängis soomändides pilli, helid olid nõrgemad kui suures metsas, kuid muusika oli monotoonne nagu soolagendik ise. Sama ühetoonilisusega ja haruldase visadusega liikus Jaan edasi ühe männijändriku juurest teise juurde.

Hirmsasti väsitas see lumes sumamine. Toetudes puu najale pühkis ta üle lumest märja näo. See mõtlematu tegu pani ta meelepahast sülgama: kinnas oli märg ja jättis näole endisest märjema vöödi.

Tuuleil paiskus Jaanile näkku. Ta lükkas enese männi küljest lahti ja jätkas tuigerdamist. Soo järel tuli kallak maa. Jaan paterdas tüki maad tagurpidi edasi, selg vastu tuult.

Varsti jõudis ta mäele, kus asuski tuulik.

Tormituul urises ikka monotoonselt, kuid tuisk oli vaibunud ja valge virvendus oli kõikjal: hele poolkuu paistis ülalt äsjaselgunud taevast.

Veskitiivad paistsid kuuvalguses nagu käed, mis on millegi püüdmi-seks välja sirutatud, või koguni armu palumiseks. Säälsamas veski kõrval oligi majakene, mille aknast vilkus tuli.

Suured higitilgad veeresid Jaanil laubalt silmle. Ta jäi seisatama puude varju. Süda kloppis metsikult, ja selle tuiked helisesid ta kõrvus vasaralöökidena.

„Sääl nad on,“ sosistas Jaan endale. „Kuidas ma nüüd teada saaksin, kui palju neid punaseid on?“ Hirmu tundmata lähenes ta majale. Ta juhtus isegi kollasele tulejoale, mis tõi talle osalisi teateid saladusliku maja sisemusest.

„Kui ma aga näeksin neid, teaksin kohe, palju neid sääl on!“

Ta lähenes majale säält küljest, kust heitus kaugeleulatuv vari õuele. Pikkamisi ja väga ettevaatlikult hiilis ta mööda seina äärt aknale. Nüüd oli ta juba nii kaugel, et võis käega puudutada kollakat valgusepaela, mis tuli aknast ja jooksis akna alt üle õuelume.

Veel veidi, ja ta oligi akna ääres. Toast hoovas läbi aknaraami praosooja õhku ja isegi kõnekõminat oli kuulda.

Jaan vajutas käe vastu rinda. Süda tuksus nii pööraselt, et selle lööke oleks võinud tuppa kuulda.

Ta sirutas kaela ja heitis äreva pilgu aknasse.

Akna all laual oli väike laualamp, mis heitis kasinat valgust veskituppa. Laua lähedal seisis mehekogu, kes tõstis midagi suu juurde: ta vist sõi või jõi midagi.

Jaan pingutas silmi, nüüd nägi ta selle mehe punases habemes nägu. Kordkorralt läks Jaan julgemaks ja pani pea aknale lähemale. Nüüd nägi ta ka teisi toasviibijaid, kellest kaks lamasid maas õlgedel. Siis silmitses ta kogu ruumi. Vasemal seina ääres oli valge ahju külg, selle ääres voodi, kus magas keegi, küllap Pöörde veski pereinimesi.

Toast kuuldus ägedat eestikeelset juttu, võrtsitatud venelasliku vandumisega.

„Kui hää oleks seda kuulda, mida nad seal kõnelevad,“ vilksatas Jaanil mõte peas, „ehk peavad sõjaplaani, mine neid punaseid tea!“

Ettevaatlikult surus ta kõrva vastu aknaklaasi ja kuulas ahnelt, püüdes aru saada igast sõnast, aga kõigest ta aru ei saanud. Oh, kuid segas teda südame tuksumine.

Äkki võpatas Jaan. Seestpoolt surus punase habemega mees pälge vastu klaasi — teda oli märgatud.

Ruttu kükitas Jaan maha.

Aga enne kui ta sai põgenemisele mõelda, prantsatas uks lahti ja suur koer jooksis lõrisedes õue.

Jaan hoidis hinge kinni ja kükitas hiirvaiksena akna all.

Esmalt jooksis koer veski poole. Kuuldus samme... ässitati... vannuti. Pea tuli koer tagasi, tegi tiiru ümber maja ja leidis akna all kükitava poisi, kelle pääle ta vihaselt haukuma hakkas.

Veel ässitati...

...Jaan surus end vastu seina, ta ei kartnud ega tundnud hirmu „Oleks ometi midagi käes! See neetud krants!“ ohkas Jaan.

Koer aga, märgates poisi argust, hakkas üha vihasemalt haukuma.

Juba lähenes Jaanile maja otsast kaks meest. Need tulid esmalt argelt ja ettevaatlikult, aga poisikest nähes haarasid nad tal kraest kinni ja vedasid ta söimusõnade saatel enda järel tuppa.

Meeste tuppa jõudmine oli nagu torge sipelgapessa. Nüüd oli terve maja jalul. Poiss oli nagu näljastele koertele visatud kont, mida kõik püüavad ahmida üksteise eest.

Poisilt küsiti läbisegi: „Kes sa oled?“ — „Kust sa tuled?“

„Oled salakuulaja, valge buržui! Me laseme su maha, kui sa ei ütle, miks sa siia tulid!“ ähvardas punase habemega mees.

Ähvardused, meelitused, küsimused ja pärimised sadasid vahetpidamata. Jaan aga ei vastanud sõnagi, vaid silmitses ümbrust.

Ta oli väikeses toas, mille seinu oli aastate eest krohvitud ja millest ainult üksikud tükid seinas püsisid: suurem osa oli aja jooksul maha pudenenud. Krohvivitsad seisid seinal peenikeste roietena. Seinal oli mõni vene ajakirjadest väljalõigatud pilt punasel aluspaberil.

Kapp, voodi, laud akna all ja mõned toolid — see oli terve toa sisustus.

„Noh, kaugele sa meist teateid ei vii,“ lausus too säärsaabastes, võika vaatega, üle näo punasesse habemesse kasvanud mees. Ta hääles värises halvakspanev vihane toon. „Sa, poiss, unustasid vist, et on sõjaaeg. Sinusugused võiksid parem liivaaugus mängida.“ —

„Sa ei vasta siis sellele, mis su käest küsiti!“ käratas habemik paisuva vihaga.

„Hää küll, seltsimehed! Teeme lühidalt!“ pöördus ta meeste poole.
„Tõmmake kasukad selga, viime ta toa taha hangele!“

Jaan ei saanud sellest kohe aru. Ta tahtis siit häämeelega ära minna, põgeneda, aga nad hoidsid teda kinni. „Kuidas nende neetud punaste käest ometi pääseks!“ ohkas Jaan.

„Me laseme su toa taga hangel maha nagu koera! Saad sellest aru?“ karjusid mehed talle kõrva. „Kui sa aga kõik meile ilusasti ära räägid, kus valged buržuid on, kui palju neid on, siis jätame sind ellu. Sa võid siis meie juurde jääda, siin on sul hää!“ lausus punase habemega punaväelane mahedalt.

See kõne äratas Jaani mõtisklustest. Ta teadis küll, kus eestlased viibisid: sõdurid seisid juba nädalapäevad tema kodutalu juures. Need siin olid vaenlased, punased, kes võitlesid ta isamaa vastu. Need-samad olidki ta isamaa ja rahva vaenlased.

„Kas sa ei kuule?“ küsiti Jaanilt.

Oi — ta kuulis väga hästi. Miks ta peaks aga kõnelema, nende käest juba ei pääse. Nad lasevad maha, hangele jääb ta surnukeha. Jaanil lõi süda äkki valutama: „Oleks ometi ema siin, isa, sõbrad! Mitte kedagi. Mitte kedagi, ainult need neetud punased!“

Äkitselt haaras tugev käsi Jaanist kinni.

„Hea küll, sa ei taha. Oleme sulle andnud küllalt aega mõtlemiseks. Nüüd aga on me kannatus otsas,“ sõnas üks punane.

„Võta riidest lahti! Võib-olla läheb meilegi neid vaja!“ kärkis punase habemega mees.

Jaan vaatas enese ette. Ta mõtles: „Oleks keegi sõpradest siin ja näeks!“ Tal hakkas tuline kahju ja kurbus, et ta enam nendega kokku ei saa.

Jõhkralt kiskus punaväelane ta palitu nõöbid lahti, nii et mõned neist põrandale kukkusid. Seljast kisti kuub, niisama ka püksid. Nüüd lükkati ta põrandale ja jalast kisti saapad. Nüüd oli Jaan nende ees särgiväel. Nad irvitasid poisikest, kellel hakkas külm ja kes ei suutnud tagasi hoida külmavärinaid.

„Sa ei taha ikka veel kõnelda?“

Paar nooremat meest võtsid ta enda vahele ja viisid uksest õue. Teises käes olid neil püssid.

„Kas maksab last tappa?“ arvas üks tuppä jäänud punastest.

„Sinul ei ole siin asja seletada. Marss välja!“ karjus habemik.

Õues oli külm. Nagu oleks kukkunud äkki ülepea jääkülma vette. Jaani ihul ei olnud vähimatki kohta, mida poleks külm puutunud oma jäiste kätega. Ainult jalgadel oli soe, nagu oleks ta kõndinud mööda

kuuma rauda. Nii palav oli, et tegi otse valu. Lumi oli tuhkjäs nagu jahu — aga ka see ei olnud enam külm, vaid õhkas soojust nagu lõõmav ahjusuu.

Nad viisid Jaani sammu sada majast eemale hangele.

„Seisa siin, koer! See siin on sulle liiga aus surm, päris sõjamehe surm. Oleksime pidanud su pooma. Aga olgu!“ sõnasid mehed.

Nad jätsid Jaani seisma ja astusid ise paarkümmend sammu tagasi.

Sääl aga läks hele poolkuu paksu pilve taha. Ilm muutus hämaraks.

„Põgene! Põgene!“ kumises ebamäärane häälightsus Jaani kõrvus. Jaan pistis jooksu. Ta hüples sinna-tänna, nagu ta oli seda õppinud vainul, kui lapsed üksteist püüavad.

Ta järel kõlasid paugud, ta kuulis, kuidas kuulid tast vingudes mööda lendasid. Jaan jooksis üle legendiku, läbi tuhkja lume. Juba oli ta metsa veerel põõsaste vahel, kus teda varjasid tumerohelised kuused, millest hoogas mõnusat soojust.

Veel kostsid paugud...

Jaan jooksis aga edasi. Nüüd jõudis ta uuesti legendikule, mille serval oli metsatee.

Siin ulatusid värisevad varjud üle metsatee ja eemalt paistis nagu oleks keegi seisnud tee ääres.

Ei olnud midagi kuulda, ümberringi oli vaikne. Legendikul kiirgasid teemandid ja lumejooned pärlendasid kuuvalgel. Tasane kirde-tuul õhkas kuuma hingeõhuna üle väljade.

Jaan seisatas silmapilgu, metsast kuuldus sahin. Võib-olla ehmus mõni magaja metsloom, võib-olla langes puudelt mõni lumetükk.

Sääl nägi ta: keegi seisab tee ääres. Mis see mustas sääl puu ääres? Varjud!

Siin-sääl jäi Jaan seisatama ja külmast hoolimata ta tundis palges laiali lagunevat soojust.

Äkki kerkis ta ette aed, siis maja — see oli ju tema kodu, kus ta oli ennist lahkunud.

„Kes sääl on? Seis! Ma lasen!“ — „Mina, Jaan! Mina olen! Kas sa ei tunne? Ma olen Jaan!“

Jaanil oli häämeel, et oli juba koju jõudnud.

„Sina! Oled sa hull? Sa oled särgiväel!“ ütles sõdur lähemale astudes.

Selle oli Jaan unustanud.

„Mine ruttu tuppa!“

Toas kargasid kõik püsti, kui Jaan sisse astus. „On see vaim?“ hüüti läbisegi.

„Poiss, sa oled hulluks läinud!“ hüüdis Toomas, Jaani vanaisa, vaadates imestunult poissi, kelle jalad löid punetama veripunaselt ja kes nüüd lõdises.

„Kus su riided on?“

„Neid oli säääl kõigest neli, neid neetud punaseid“, ütles Jaan rõõmsalt.

„Ma vaatasin aknast sisse. Ega nad poleks mind kätte saanudki, aga see pagana koeranäru!“

III auhind kirjanditevõistlusel

TALVEUNELM

MAGDA MUULMANN g. II kl.

Talvehommiku sillerdav päike saadab esimesi arglikke kiirtevihke üle laiade lumelagendike. Surnuina maaslebavad lumehelbed elustuvad neist kiirist ja heidavad rõõmkirkaid ning kutsuvaid pilke tagasi päikesse poole. Oo, need vallatud lumekübemed tahavad lõpmatult särada, tahavad uhkustavalt helkima panna kogu maailma. Kuid nad ise ei suuda seda ja sellepärast nad piidlevadki nüüd päikesesse.

Päike, see mõistab neid arglikke palveid ja puistab oma rüpest üha uusi ning helkjamaid kiiri maapiinnale. Pillub neid heldekäelisenä juurde tuhandele laias maailmas tantsivaile.

On hunnitult ilus talvehommik. Otsatu vaikus lasub üle lagendike ja metsade. Isegi inimesed ei näi tahtvat seda segada, sest lähemaist taludest ei kosta ühtki häält.

Lumme uppunud majade rühm siin, teine taamal, kuid ei mingit elumärki. Talumatult raske on vist nende lumekoorem, nii raske, et rusub ka seesolijad vaikima. Isegi nood alati nii kärarikkad karjapenid eelistavad täna vaikida.

Kummalisena tundub see vaikus ka suurele põliskusele lagendiku veerel. Ta seisab vaikselt, mõtiskelles nagu millegi üle. Raputab siis järsku oma oksid, jõudes vist mingile otsusele.

Uh, lumehelbed langeb, langeb kuuselt tuhandete maaslamajate juurde, tantsides veel oma viimse tantsu. „Oh neid jumalavallatuid,“ mõtleb vana auväärne kuusk ja raputab oma latva. See on juba liig,

kõik see tants ja värvimäng, see vallatus. Liig on see temale, auväärsele hiiglasele, sest tema pole enam selliste vallatuste jaoks, tema kõlbab vaid elutarguks filosofoeringuiks.

Unustab too kuusk siis kiirte mängu sinakaskahkjäl lumel, unustab isegi oma filosofoeringud ning kõigutab vaid kõiketeadvalt oma latva.

Juba tõuseb sirgeid suitsusambaid valgeist korstnaist, juba haugatab koer, krigiseb kaevuvinn ning kostab inimhääli. Virgutakse pikast unest. . .

Päike aga naeratab õhulises taevas; naeratab oma kiirte mänglevas säras, kes äsja äratasid unessiplevaid inimesi.

Vana kuusk säääl legendiku veerel vaatab igatsedes lõunasse, kust paistavad veel hoonete kontuurid. Ja ennäe! säält eraldubki üksik inimkogu ning liugleb üle legendiku kuuse suunas. Vana hiiglane arvab teadvat, kes too oodatu on, ning noogutab rahuldatult. Kiiresti läheneb too inimkogu suuskadel üle sahiseva lume, ning jõudnud kuuseni, toetub selle tüvele.

„Ah,“ mõtleb vana kuusk, „oledki sina! Tunnen sind juba kaua aega, Männiku Hillar. Tuled sa ju pidevalt igal pühapäeval minu juurde, et oodata siin oma unelmat — blondpäist plikat siit talust. Tunnen sind, tunnen sind,“ noogutab jälle kuusk ja puistab okstelt lund. Kuid Hillar, too poiss, saadab vihase pilgu üles kuusele, kes nii ootamatult katkestas ta mõtiskelu.

Taas noogutab kuusk, tahtes nagu ütelda: „Ära vihastu, poiss, ära karda! Olen su sõber. Olen kõige noorte sõber. Tunnen su saladust, tunnen, et armastad toda blondpäist plikat. Kuid ma olen su sõber, ma ei reeda su saladust teistele. Oo, ma tunnen noorust. Mäletan oma noorusaegu ilusaid. Mäletan, kuidas sumpjail suveõil sosistasime palavaid armusõnu, kuidas kohisesime siis kirglikke viise vere mässates soontes. Mäletan, kuidas väsinuina öisist orgiaist päevil suikusime ilusaisse unelmaisse. Kuid kõik on mööduv. Veri aeglustas oma käiku me soontes. Unusid palavad armulaulud ning me laulsime vaid võitluslaule võimsaid. Jah, poiss, kui ma poleks su sõber, ütleksin sullegi, et mööduv on ka sinugi unelm. Unub sinulgi kord su blondpäine plikasirts, kes köitis meeli sätendavail lumeväljadel, olles vaid talvine lummutis. Kuid ma olen su sõber ja ma ei ütle sulle neid pettustäratavaid sõnu, sest aru sa neist ikkagi ei saaks. Sa oled noor ja usud oma tundeid; sa oled noor ja usud õnne ega oska kainelt kaalutella. Sa usud armastust ja unistad tollest tüdrukust ning samastad oma tunded tema omadega. Kuid mina tean, et maailmast ei leita

alati õnne; tean, et tuleb taluda ka pettumusi. Tunnen vaistlikult, et sinagi kord pettud oma unelmas. Tahaksin sulle anda osa oma elukogemusist ja kainusest, sulle, kes iga pühapäeva hommikul ootad blondpäist unelmat ning oled nii üliõnnelik ta saabudes.“

Kuid säält tulebki juba too oodatu, Raadiku Rea. Tuleb naervana ja rõõmsana, sirutades juba kaugelt käe Hillarile tervituseks. Vana kuusk vaatab ja leiab, et too suusaülikonnas plikasirts sobib päris hästi talveunelmaks tolele unistavale Hillarile. Ta sobib ju nii hästi liuglema tõsise Hillari kõrval suuskadel üle lumiste väljade, blond juuksepuhmas helkimas päikeses, silmis vallatu naeruvine, huultel üleannetud sõnad. Ainult kui ta ka Hillarit mõistaks, aru saaks tema hingest, mis januneb ilu ja tõe järele, mis tahab haarata ja nautida kõike ilusat ning unistada. Kuid see plika oskab vaid vallatella ning võluda. Kuusk ohkab ja jääb kuulatama noorte juttu. Oo, ta tahaks kaitseda neid noori; ta tahaks hoida oma sõpra Hillarit pettumuse eest, kuid ta teab, et ta ei suuda seda.

Kurvalt kuulab kuusk Hillari tõsist, pisut murelikkugi häält: „Ma kartsin, Rea, et sa ei tulegi täna!“ „Või nii, sa oled ikkagi rumal mul küll,“ vastab naeratav Rea. „Miks ma ei pidanud siis tulema, kui teadsin, et ootad mind, ja päälegi, kui lubasin!“ — „Tead, Rea, ma varem pole kunagi kartnud seda, aga täna ma ei saanud teisiti. Ikka jälle meenus mulle eileõhtune sõit linnast. Sa nagu ei tundnudki mind, kui sind jaamas tervitasin. Sa olid nii lõbus ja vestlesid selle oma koolivennaga linnast. Siis tuli minusse selline kibe tunne ja kahtlus.“ Jälle kõlab vallatu tütarlapse hääl: „Rumal poiss oled. Kas ma ei tohi siis teistega rääkidagi, ilma et sind haavaksin? Mida sina küll kõik mõtled! Sa ei oskagi vist muud, kui mõelda veidraid mõtteid ning siis nende üle mornitseda. Kuid ärgem targutagem kauem, et ei raiskuks ilus pühapäev. Me oleme ju noored ja meie päralt on rõõm ja lõbu.“ „Ja õnn,“ lisab Hillar, kelle silmis kirkastub õnne helk.

Juba tõugatakse lumme suusakepid ning vana kuusk näeb noori liuglevat üle lumevälja. Kuuleb veel vallatlevat jutukõminat ning unustab oma äsjased muremõtted. Tunneb rõõmukihku oma soontes ja raputab vallatelles oksa, et näha tantsimas lumehelbeid, et näha liikumist, elu. Varsti tüdib ta sellest helkivast vaatamängust ning sukeldub tagasi sügavaisse mõttesse. Taas meenuvad talle äsjased külalised. Palju kordi on ta näinud neid õnnelikenägu, palju kordi kuulnud nende kõnelusi. Ta nagu ei oskakski kujutella talvepäevi nendeta. Juba nüüdki ootab ta neid õhetavai põsi, et lahkuda. Kuid täna ta aimab midagi halba ning tunneb end nii üksildasena, maha-

jäetuna. Ta kuuleb kurvvalt häälitsemas kaevuvinna, kurvvalt haugah-
tab koergi.

Aeglaselt tõuseb sinakais rõngais suitsusambaid valgeist korst-
naist, aeglaselt langeb üksikuid lumehelbeid ning aeglaselt ujub päike
sinavas taevas

Vana kuusk seisab üksinda legendikuveerel ja ootab, ootab oma
sõpru tagasi tulema. Vaatleb kaugusesse kulgevaid suusaradu ning
raputab ägedasti oma latva. Päike aga jätkab oma teekonda üle tac-
vavõlvi ning saadab üha rohkem kiiri kuldama vana kuuse latva.
Nende soojusest suigub vanake varsti unne.

Kuusk näeb und noorusest, tunneb taas soontes soojust ja siru-
tab oksad igatsedes ülespoole, et haarata kevadet, haarata päikest
ja elu. Kuid aeg ei seisata, et tagada kuusele ta unelmaid. Päike
vajub üha ligemale horisonidile ning jääne talvetuul äratab kuuse, kui
see oli just sirutamas oksi valguse poole. Ehmudes unest märkab ta,
et on juba peagu õhtu. Säält tulevadki juba ta sõbrad. Hillar rõõm-
sana, säravana, Rea veidi mossis ning tusane. Kuusk kuuleb Hillarit
paluvalt rääkivat: „Sa tuled järgmisel pühapäeval jälle, Rea! Ma
ootan sind siin.“ Põnevalt ootab kuusk vastust, Rea aga tõukleb suu-
sasaapaga lumes ja ütleb siis lõpuks: „Võib-olla... Aga see on nii
igav, iga pühapäev sama koht, sama üksluine maastik ning sama...“
Kohates Hillari ehmunud pilku vaikib ta. Sirutab siis Hillarile nae-
ratelles käe ning lausub nagu trööstides: „Ma vist siiski tulen.“
Tõukab siis kepid lumme ja pöördub kodu poole. Segaselt vaatab
Hillar oma talveunelmale järele ja lahkub siis.

Vana kuusk vaatleb neid hargnevaid suusaradu ja langetab kurvvalt
oma oksad. Tal on kahju tollest poisist, sest ta mõistab, et need suusa-
tajad hargnesid täna, et mitte enam ristuda. Tema, kuusk, sai aru, mida
mõtles see plika. Vana kuusk teadis, et kõik möödub. Nii möödus seegi
pühapäev ning järgnes uusi päevi täis kahtlust ja lootust. Kas eksib tema,
aegadest puretu, oma mõtteis või on tal õigus selliseiks pahaendelisiks
järeldusiks? Ilusail talvepäevil naeratas kuusk oma kahtlusele ja hirmule.
Ta tundis siis taas verd kihamas soontes ja ta uskus, et taastub noo-
rus. Noil ilusail päevil uskus ta isegi, et õnn on püsiv. Tal ei jätku-
nud nüüd enam aega kaineiks filosofoeringuiks — ta elas vaid oma
õnneunelmais.

Kuid saabus ka päevi tormiseid ning süngeid ja jäisi öid. Siis
kasvasid kahtlused ning kurbus vallutas kuuse.

Nii paisus päevist ja öist nädal ning saabus jällegi pühapäev,
ilus ja helkiv nagu eelminegi. Säravas päikesekullas haihtusid kuuse

viimsedki muremõtted ja igatsedes ootas ta oma sõpru saabuvat. Juba tulebki Hillar ja kuusk läbib rõõmuvärin tundes teda toetuvat tüvele. Nüüd ootavad nad mõlemad — kuusk ja Hillar, ootavad toda blondpäist talveunelmat.

Äkki raputab end kuusk, raputab ja oigab metsikus vihas. Ja ennäe! Säält tulebki too oodatu, Raadiku Rea. Tuleb koos kellegi noormehega, vesteldes ja naerdes lõbusasti nagu toonagi.

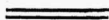
Ka Hillar märkab neid. Tardunult seisab ta tüve najal, vaadates hirmunud pilgul oma blondpäist unelmat liiglemas samu radu teise seltsis. Hillar tunneb, kuidas ka tema hinges kaugeneb üllas talveunelm. Vaatleb veel viivu neid kõrvuti kulgevaid suusaradu ja haarab siis otsustavalt pihku suusakepid ning kihutab vastassuunas. Kihutab metsikult, et pääseda lummutusest, petlikust unelmast, paigast, mis äsja oli püha.

Vana kuusk on aga vihane. Ta on vihane, et peteti tema sõpra ja purustati ka tema lootused. Ta tunneb, et midagi pole püsinud maailmas; tunneb, et asjatu on temalgi keset lumehangi unistada taastuvast noorusõnnest ja kevadest. Oo, need mõlemad on nii lõpmata kaugel. . .

Vihaselt raputab end põlishiiglane, kes kunagi tavatses vaid kainelt arutella maisi probleeme. Nüüd tahab ta ainult neimata ja raevutseda. Vihaselt raputab ta end taas ja kohiseb kutsuvalt jäisele tuulele. See tulebki ja nüüd pääseb valla möll.

Lumi keerleb ja keeb nagu põrgukatel. Tuul vingub ning naerab sarkastiliselt. Vana põliskuusk oigab ja kaebab hüljatuna keset möllu. Sillerdav talvepäike peidab oma näo pilvede taha, et mitte näha seda möllu ja kuulda neid oigeid.

Kuid tollest hüljatud põliskuusest on tal kahju ja ta valab pisaraid ojadena. Aga needki külmuvad, muutuvad lumehelbeiks ning langevad tormis möllavasse maailma, et koos teistega tantsida toda tormikat nõiatantsu.

KEVAD

HELGI JÜRISSEON algk. III kl.

*Päikselt kuldseid kiiri sajab,
emand maad see üles ajab,
äratab ka lilled, puud,
paneb laulma linde suud.*

*Vihmapilvi üles ajab,
varsti kevadvihma sajab:
kosutust ju vajab maa,
et võiks lilli targata.*

*Päike kuldseid kiiri kerib.
Koolis Ats seal tähti veerib.
Tahaks välja minna ta,
kuid ta peab ju õppima.*

Ergutusauhind kirjanditevõistlusel

TÕUS MÄKKE

(Lühendatud)

ELLA KANA g. I kl.

Siki-sakiliselt laskus mäeveerult, mis kaetud kirendavate kevadlilledega, auklik tee metsaveerel asuva inimasula poole. Asula näis olevat uus, seda tunnistasid hoonete valendavad palgid, milledele moodustas tumeda tagapõhja sume mets. Võimsalt kohisesid tuules männid, haarates kaasa sihvakaid kuuski. Metsast eraldusid lepapõõsad, nagu püüdes haarata poolringina idakaarest uudistalu põlde.

Palju vaeva, higi ja tööd oli kulutanud Metsatalu noor peremees neile, kuid veel palju, palju tuli teha, et kindlustada tulevik viiele punapõksesele põngerjale — kahele tütrele ja kolmele pojale.

Nad mõlemad, peremees Ants ja naine Kai, olid noored ja täis elujõudu. Kumbki vaatas tulevikku, silmad täis lootussära, rind paisu-

mas tegevusihast. Nad olid kui kaks liunukest, kes on üliõnnelikud oma pojukeste keskel uues kodus. Päevast päeva kostis Mäetalu uue aida juurest kirvehoopide kaja, üha kõrgemale nähti kerkimas uue palkhoone seinu. Sääli ei töötanud küll keegi muu kui peremees üksinda, aga ta oli niivõrd suure innuga süvenenud tööle, et ei märganudki, kuidas ta põskedesse, mis olid varem täis puna, hiilisid kollakad varjud, ega märganud sedagi, et juustesse hakkas pudenema esimesi hõbeniite. Tema silmile oli palju tähtsam puid tahuva kirve hõbehall teras ja puhketundidel laste rõõmus kilkamine ühes naise hellitava käega. Raugemata tahtjõuga pingutas ta end, et jõuda ehitus enne suvetööde algust lõpule, sest ega siis põld enam anna mahti aega pühendada muuks kui ainult enesele.

Sageli võis näha umbes viieaastast valgepäist tüdrukukest kandmas laaste elamu juure, mille korstnast keerutas aeglaselt suitsu. Küllap tüdrukuke oli emale väikeseks abiliseks, samal ajal kui ta paari aasta võrra vanem õeke kargles tumedate juuste lehvides huiates karjamaal, hõigates kord üht, kord teist karilooma. Juhtus ka vahel, et loomad ei kuulunud tüdrukukese käsku, siis pidi tõttama appi vanem vend, kes tavaliselt abistas isa. Perekonda kuulusid veel kaks leivaraiskajat, nagu naljatelles ütles ema. Need olid paariaastane Endel ja väikemees Juhan, kes tavatses veel leppida hälli kitsaste mõõdetega, tehes siiski vahetevahel protestiks kõva kisa.

Kevadpühad olid saabumas. Mäetalu õues käis hoogus koristamine. Kogu pere oli tööl.

Uhkustundega vaatas Kai, kuidas mees tahus palginurka, see olevat viimne, lausus ta ise lõbusasti. Kuidas tõmbusid tugevate käte lihased iga kirvehoobi juures pingule nagu vinnas vibukaared, kuidas langesid laubale juuksed, nagu tahtes pühkida säält higipisaraid! Kui väikesena ja mannetuna tundis Kai end praegu oma mehe ligidal, kui tähtsusetuna ja arana! Ta teadis, õigemini tunnetas seda kaitsvat julgust, mis ümbritses teda, seistes ja vaadeldes viimseid tahuvaid kirvehoopide langemas jämedale männipalgile.

Nüüd oli veel vaja upitada palk seinale ja õhturahu võinuks alata. See oli ka raskeim lõppspurt päevatööst. Palk oli kaalukam kui eelmised, jämedus ja kõrgus suuremad, tuli abiks võtta mitmekordsed hoovad, et saavutada rahuldavaid tulemusi. Palk kääksatas vastu seinu ja ei mõtelnudki paigast liikuda. Ants tegi tugevaid pingutusi, naine tahtis appi rutata, kuid mees keeldus sellest. Uuesti, uuesti haaras ta köied, tõmbas veel korra, ja palk kerkis peaaegu servani. Seejuures tundis ta teravat, hingematvat valu läbivat rinda. Kuid et

palk oli viimne, siis ei hoolinud ta sellest; veel pingutus, ja palk oligi seinal. Ants peatus hetkeks. Rinnas nagu surus ja lämmatas midagi, korin tungis kurgust. Ta istus ja puhkas vähe, valu ei tahtnud lakata. Hoolimatu nagu ta oma tervise vastu oli, astus ta valule vaatamata tellingeile ja asus palki õigesse paika nihutama. Ta oleks vajanud nüüd tõesti abi, kuna aga naine oli rutanud tuppa laste juurde, siis püüdis ta töö lopetada omal jõul. Kuid mis see oli? Hing mattus esimese tugevama haarde juures, kopsu läbis terav valu, suhu tungis midagi soolast ja sooja, ta neelatas, nüüd ei suutnud ta enam avaldada vastupanu. Tuikudes laskus ta tellingeilt ja hüüdis viimse jõunatukesega naist, et see tooks mingi rätiku.

Kui naine jõudis uue aidani, istus Ants surmkahvatuna valgel valmimata ukseaval, suust ja ninast voolas punane riba — veri! Hele karjatus kaikus õhtuõhus. Kai haaras mehe pea, nagu püüdes sellega vaigistada verevoolu. Talle vahtisid otsa lõpmata kurvalt Antsu silmad. Kai taipas oma tegevuse mõttetust. Sirutas siis käed, et aidata nõrkev mees tuppa. Vaevu voodini vaarunud, vankus Ants järsult, peaaegu teadvusetult pikali. Laste hirmukisa täitis toa. Neid ei märganud Kai, ta pääs kumises vaid üks mõte — hoida mehe elu! Alles esimesest hirmust toibununa meenus talle saata vanem poeg naabri-mehe juure, et see kutsuks alevikust arsti.

Kuid kõik oli hilja. Antsu huulilt kostis juba lahkumissosin.

*

Ülestõusmise pühad olid Metsatalus ülikurvad. Vaikus masendas nurgis, kurbus kummitas igas olendis. Majast oli kantud viimisel pühäl kõigile armas inimene — pereisa. Külma kalmumuld oli ta võtnud oma uueks alamaks. Teda polnud enam Metsatalus, kuid seda enam paistsid silma mälestused temast.

*

Kui möödusid kevadpäevad, saabus suvi ja hakkas ehk juba kalduma sügisele, tuli elu Kaiesse tagasi. Elu ei andnud talle kauaks mahti jääda oma leina. Liiga kiire oli tempo, liiga suured nõudmised, mis esitas uus olukord. Töökätest oli suur puudus. Polnud sulasest tublit töötajat ega tüdrukust tublit abilist, lapsed aga olid veel noored ja hooltnõudvad. Kuid kuidagi võideti needki raskused. Elu tormas edasi, jätmata kellelegi aega pikiks mõtiskeludeks. Rühiti igapäevase töö juures täie jõuga, igaüks nii, kuidas suutis. Õhtul heideti

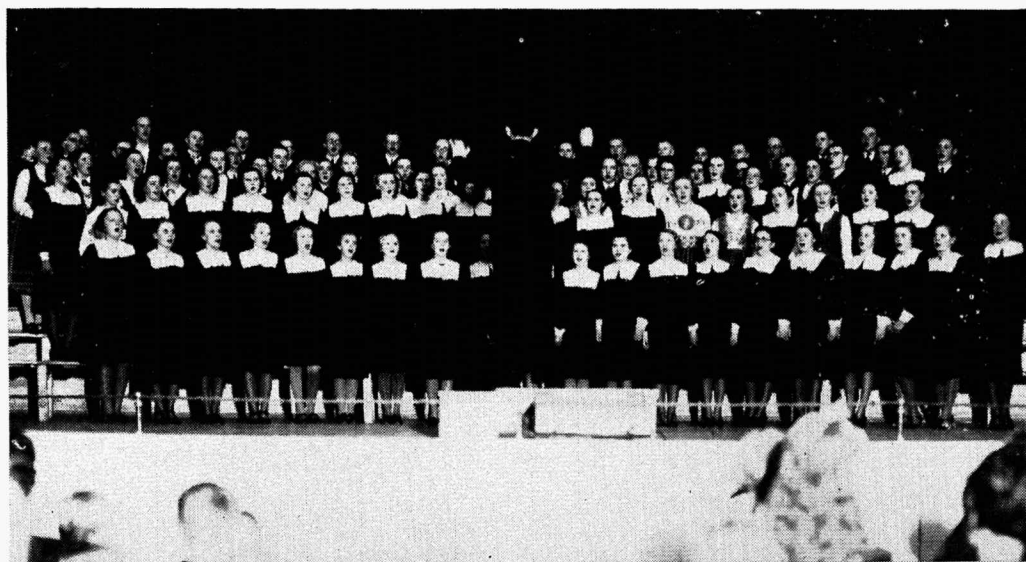

Prundi tervitamise stseen eestikeelses näidendis „Eesti pulm“, koolipeol 24. märtsil „Estonia“ kontsertsaalis.

Kalevi ja Lembitu Maja juhtkonnad.

Istuvad vasakult paremale: Mr. C. R. Hewer. Lembitu Maja vanem; hr. direktor P. Vaarask; võimlemis-
õpet. hr. J. Kütt, Kalevi Maja vanem. Seisavad vasakult paremale: Lembitu prefektid G. Freimann ja R. Aru;
Lembitu kapteni kt. E. Kask; Kalevi prefektid R. Kõrgemägi ja B. Rostfeld; Kalevi kapteni kt. E. Tümps.

Riikliku Kolledži keskkooli ja gümnaasiumi segakoor esinemas koolipeol 24. märtsil „Estonia“ kontsertsaalis.
Juhatab hr. G. Ernesaks.

puruväsinuna puhkama, et hommikul jälle uue energiaga alustada uut rünnakut. Õeldakse — aeg parandab haavad; parandas Kaielgi.

Metsatalu viljasaak osutus sel sügisel ülihääks. Terve pere võis rõõmuga vaadata lähenevale talvele. Polnud karta puudust millestki. Kaks vanemat last pidid minema nüüd jälle kooli. Teadsid nemadki, et sel talvel nende võikibud ei tühjene ega juhtu harva, kui saiapätsikegi pistetakse nädalamoona sekka.

Rahulik elu ei saanud kesta kaua. Kurjad tuuled ei tahtnud ilmsesti lahkuda Metsatalu mailt, ja nii juhtuski, et kaks nooremat last haigestusid korraga difteriiti. Kaie haarasid taas murepäevad. Õhtust hommikuni valvas ta laste voodite juures. Ta uuris iga nende liigutust, iga jumemuutust näol. Ta tegi kõik, mis suutis, et kergendada haigust. Kuid see näis enam ja enam haaravat lapsukesi. Palavik tõusis üle neljakümne pügala, nende näod olid kui leekides, silmis palavikuhelk. Tume hirm vallutas Kaie südame. Ta oli nõrkesmas ravimisest, silmad punased ja lohus, põsed vahakahvatud, vaevu seisis ta veel väsimuse tõttu jalul. Aga ta ei lahkunud oma väikesist. Lastel tõusis palavik kiiresti, oli karta lähenevat kriisi. See saabus varem, kui võis oodata. Ühel õhtul kaotas noorem lapsuke meelemärkuse, jäädes peaaegu elutult lamama. Kai elas üle jällegi suure ahastuse ja hirmutunde. Enne koitu ta ei pidanud enam vastu ja suikus hetkeks unne.

Kui ta ärkas, tehes endale kibedaid etteheiteid uinumise pärast, oli kriis juba möödunud. Kai haaras väiksema poja käte järele, ta kohkus tagasi, tundes oma käes külmi sõrmekesi. Ta ei uskunud, kuid veendus peagi pisarais, et surm on jälle ta kodus külaline. Uus ahasatus, uus hirm elu eest täitsid vaese ema hinge. Ta ei teadnud, mida teha, kuidas olla, kuna ka teine pojake näis võitlevat surmaga. Nõrk lapsuke oli väga kahvatuks muutunud ja hingas katkendiliselt, ka tema eluküünal näis põlevat viimset osakest.

*

Matnud äsja kaks pojakest, Kai oli matnud nagu enesegi hinge. Ta palgeilt ei langenud leinapisaraid, ei pudenenud huulilt kaebesõnugi, kuid silmist peegeldus meelegeitlik kurbus. Kas ta trotsis saatust vaikimisega või alistus ta sõnatult? Temast ei saadud aru, külas räägiti — ta mõistus olevat pisut tuhmunud viimaste sündmustega. Ja ei imestatudki seepärast. Anda kolm armast hinge kalmule nii lühikese aja vältel, oli suur ohver, eriti siis, kui seisti kaitsetuna ja üksikuna oma kaitsealuste keskel.

*

Suurest võitlusest enesega oli Kaiel möödunud kuus aastat. Hoonete palgid ei valendanud enam endises värskuses. Neile oli tõmbunud aegade hallus. Ka Kaie varem nii värskel jume oli palju vanaenenud, samm kaotanud nõtkuse ja piht painduvuse. Ta polnud enam nii üksik kui varem, ellujäänud lapsed olid talle suurepäraseiks seltsilisteks ja töid helgeid hetki ta kurba ellu. Kai väärts neid hellusi, mida osutasid talle lapsed. Laste pärast oli ta kiskunud enese ellu tagasi, võidelnud iseenesega ja lõpuks suutnud rajada tee õilsate eesmärkide poole. Kuigi tee oli konarlik ja tõusis mäkke — ei teinud see ülepeaematuid takistusi Metsatalu kasvavaile noorile!

PROG. II KL. ÕPILASTE ARVAMUSI OMA KLASSIST

Made Vanderer:

Meie klassis on viiskümmend neli õpilast: nagu näha, suur klass. Ja ongi kõige suurem klass meie koolis. Sellepärast on kuulda enne tundide algust naermist ja rääkimist, vahel ka kilkamist, päämiselt tütarlaste poolt, ja tumedamat osatamist poiste ridadest. Aga kui siis härra inspektor K. Ratassepp oma pää ukse vahelt sisse pistab, on klassis kohe surmavaikus. Samuti juhtub ka siis, kui inspektress proua B. Paaver sisse astub. Ja mis siis juhtub, on iseenesest teada, sest proua Paaver ja härra Ratassepp ei lahku kunagi klassist, ilma et neil ei oleks kaasas ikka oma viis, kuus teateraamatut.

Kui need aga pääle tunde kätte jagatakse, siis on mõnelgi õpilasel vesi silmas, või vett ei tulegi enam, sest silmad on juba enne kuivaks nutetud.

Meie klass on muidu õppimises teisel kohal. Õpilaste seas on häid ning halbu, viisakaid ja ka ebaviisakaid.

Kõige paremad õpilased meie klassis on tütarlastest Aida Väin ja poeglastest Arno Toom. Neil on iga töö, mida klassis tehakse, „viis“, nagu nad ise kinnitavad.

On ka klassis laisku, kuid kevadepoole võtavad nad endid ikka kokku, sest eksamite pärast on hirm neil kõigil nahas ja koolist väljaheitmist kardavad nad samuti.

Laulmistunnis saab alati nalja, sest meil on klassis ka ebamusikaalseid õpilasi. Mõned laulavad „sol“ asemel „do“ ja mõned jälle „re“ asemel „fa“. Ma ei taha just ütelda, et nad oleksid väga nalja-

kad, sest mida võivad nemad sinna parata. Sellepärast ärgu nad pahaks pangu, kui ma neid „ebamusikaalseiks“ nimetan.

Muidu on meie klass mulle väga meeldiv, sest see on suur lastepere, kus kõik tehakse ühiselt: õpitakse, mängitakse ja müratakse ning ei tunta mingit viha üksteise vastu.

Sven Malm:

Tahan anda lühikese ülevaate klassi õpilasperest.

Seal on Õie Pangaste — kui vastab, siis raputab alalõpmata pead ja õlgu ning peab ennast liiga targaks. Siis Rein Karusoo, hää sportlane ja õpilane, on igauhega sõbralik.

Ilmar Staal on lühike poiss mustade juustega. Omab naeratuse, millega võtab vastu hääd ja halba. Muutub kohmetuks, kui õpetaja temaga riidleb. Leida Kargma tegeleb tunnis muude asjadega, enamasti joonistamisega, kui küsitakse, jääb tihti vastuse võlgu.

Ants Olus, raskekaallane, õpib hästi, pääle klassitööd muutub närviliseks ja arvab, et ta saab tingimata „kahe“. Eerik Saluste vaatab meile ülalt alla, teateraamatu vaenlane, aga teiste raamatute sõber, kuulub nn. „Kolme kolge kompaniisse“. Lauri Koskela nimekaim on kirglik jääsportlane ja hää seltsimees. Kaarel Targaste omab suure kõhu, ta naerab alati. Rändab ringi nagu ehtne rändur.

Saavo Kuramaa, imelik nimi, kuid selle nime taga peitub veel imeilikum õpilane. Räägib palju ja luiskab ka. On kannatanud oma liigse rääkimise tõttu. Jüri Part, see on väike poiss, aga sööb palju: kolm pirukat pole talle palju. Need on meie klassi huvitavaimad tüübid

Oleks veelgi vahest kirjutada, kuid selleks ei piisa koolitunnist. Sest viiskümmend neli õpilast, see on suur arv, neid kõiki iseloomustada on suur töö.

KOOLIPOISID NARVA ALL

TIJU REEK algk. IV kl.

See oli 28. novembril. Agu polnud veel näha. Tihe uduloor kattis maad ja taevast. Oli külm. Kolmekümmemeheline salk keskkooliõpilasi kaitseliitlasi leitnandi juhatusel asus vaikselt kaevikutes raudtee läheduses. Seljataga paistis Vene ajaloolise kindluse Jaanlinna tume kogu nagu vari hallil põhjal ja ees udus paistsid majade ja metsasalkade kujud.

Juba eelmisel õhtul oli saadud häirivaid teateid, et punased kavatsevad Narvale kallale tungida. Valvemehed vaatasid teraselt uttu, püüdes eraldada kujusid ja avastada liikumisi. Teised istusid vaikselt ja tukkusid. Leitnant liikus vaikselt ja kõneles mõne õpilasega. Kõigil oli imelik rahutus ja pingutatud meeleolu.

„Mis on kell?“ küsis väikesekasvuline ja ahta näoga Peeter Kruusakivi oma naabrit, tugevalt punajuukseliselt poisilt. „Mis ta siis ikka on! Näe, koidab!“ Vaevalt oli poiss need sõnad saanud suust, kui kostsid ees tumedad kärgatused, ja kohe kuulsid poisid imelikku vihinat üle enda. „Mis see siis nüüd on?“ küsis Peeter.

„Julgust, poisid!“ hüüdis leitnant, „punased on avanud suurtükitle.“

Paugud ja vihisemine üle peade tihenes. Rahutus poiste südames üha kasvas. Kõikide näod olid tõsised ja kahvatud. Taga hakkas paistma tulekuma: Narvas olid põlema läinud mõned majad. „Kõik kohtadele!“ hüüdis leitnant. Peeter haaras püssi ja hakkas laadima. Südame pääl nagu midagi imes ja keegi ei tundnud enam külma. Kõik vaatasid teraselt ette. „Punaste ahelik tuleb!“ hüüti, ja kohe hakkasid Peetri naabrid tulistama.

„Jumal, aita!“ mõtles Peeter ja algas laskmist.

Nüüd oli ümberringi kuulda vaid pauke ja vihisemist ning oli ees näha, kuidas siin ja seal vaenlased taarusid ja kukkusid.

Varsti vaenlase ahelik peatus ja hakkas taganema.

Nii kui ühest suust kostsid kaevikus poiste hõiked: „Võit! Võit!“

SPORDI TÄHTSUS RIIGI VÕI ÜHISKONNA JA ÜKSIKINDIVIIDI SEISUKOHALT

Vastuseks Ed. Tümpsi artiklile „Riik, sport ja ühiskond“.

ENDEL KASK g. II kl.

Kahtlemata on keha ja vaimu probleem omandanud suure tähtsuse tänapäeva elufilosoofias: mõned mõtlejad peavad näevad noorsoo spordilandumuses otse inimkonna degeneratsiooni tähiseid, teised tunnustavad küll spordi tähtsust, kuid rõhutavad selle teisitimõistmise vajadust, kuna veel kolmandad ütlevad, et las inimesed teevad võimalikult kõik, mis neile endile aga meeldib. Neid erinevaid seisukohti omaks võtnute vahel tekib siis vaidlusi kõikjal seltskonnas, ilma et jõutaks mingile konkreetsele ja ümberlükkamatule tõele.

Lõppeva õppeaasta kestel on eelmainitud probleem saanud meiegi koolis kuulsaks ja paljukäsiteldavaks teemaks: alguse saanud Kultuuriringi poolt korraldatud vaidlusõhtul, kutsus ta esile sõnavõtu „RIK-i“ veergudel (millele vastuseks ongi mõeldud need read), samal teemal korraldatud vaidlusõhtute külastamise mujal, arutlusi klassijuhatajate tundides jne. Kuid nagu mujal, pole meilgi jõutud mingile revolutsiooni sünnitavale tulemusele. Revolutsioon paistabki võimatu olevat: kui võimuomajad asuksid ühele või teisele äärmusele ning otsustaksid oma tõekspidamised tingimata teostada, muutuksid nad kurikuulsaiks juhtideks või türannideks, sest peavad ju nad vägivaldselt alistama kõik teisitimõtlejad. See oleks aga ebahumaanne ja seega inimese enda seisuhohalt täiesti vastuvõtmatu. Tahtes säilitada vaba inimese ning teda välja arendada elust täiel määral mõnu tundvaks ja huvitavaid individuaalseid jooni evivaks õnnelikuks olendiks, peame ta viima olukorrani, kus ta ise oleks suuteline määrama endale õiget eluteed ning aru saama, kuidas tunda sellest suurimat naudingut.

Selleks on tarvilik mõtlemine, elufilosoofia. Järelikult tuleks tänapäeva kasvatusasutis esmajärgulist tähelepanu pöörata filosoofiale. Humaanselt mõtlevad filosoofid leiavad elust ikka õnne. Kõige õnnelikum saab aga olla inimene siis, kui ta on vaba kõigist kitsendustest.

Siit järeldub riigi suur ülesanne: teha inimesest päris inimene, nii et see suudaks läbi tulla ilma kitsendavate seadusteta ja ilma riigita kui selliseta.

Ent seni kui inimene pole saanud totaalseks ja kui väljastpoolt oma tahtmise järele loodud riiki ähvardab vägivald, et röövida needki vabadused, mida inimene evib oma põhimõtete määramisel, peavad targad riigimehed esinema kodaniku juhtijana ja tema vabaduste kaitsjana. Kuid kodanik ise on see, kes peab riigimeestele pakkuma oma materiaalsel jõudu noil kaitsmishetkil, ja seega olema ka ise enda kaitsja.

Nii ongi siit kerkinud küsimus, kes või milline inimene kõltab parimini oma vabaduste kaitsjaks. Loomulik, et see, kes oma vabadust peab kõrgeimaks aardeks. Vabadus aga annab inimlikuks mõtlemiseks inimesele aega ning järelikult võimaldab humaanse ja elunautiva indiviidi kujunemise. Tõo indiviid mõistab ka ise seda ega taha enam loovutada oma vabadusi.

Inimese vabaduste hulka kuulub kõik see, mida ta võib teha oma soovi järele, seega ka sportimine. Ed. Tümps oma artiklis püüabki väita, et just sportlane on parim riigi- ja nii siis ka endakaitsja. Tema aga põhjendab seda lihtsalt sportlase hästiarenenud keha ja võitlusvaimu evimiseega. Ei saa salata, hästiarenenud kehale on ju jäänud

teatav väärtus tänapäeva sõjas (eriti põgenemisel, kus kiired ja tugevad jalad aitavad päästa naha), kuid paratamatult on igauhele selge, et moodsas sõjas on otsustajaks tehnika ning siis too teine tegur: võitlusvaim vabaduste kaitsmisel.

Miks peaks aga sportlane seda viimast kõige enam evima? Selle jätab Tümps vastamata, tehes ainult pateetilisi märkmeid, mis tema le paistavad faktidena.

Õigema vastuse saamiseks tuleb enam tähelepanekuid teha meid ümbritsevate inimeste juures ning ka iseenda juures jõuda äratundmisele, mis õigupoolest on viinud meid oma vabaduste armastusele ja nende kaitsetahtele. Sport ei erine kuigi suurel määral teistest vaba aja veetmise võimalustest (inimlikest muidugi); ainult mõningad liigutused on teissugused kui näit. lugemisel või voodis lamamisel. Hingeelu jääb aga ikka samaseks viimatimainitud harrastuste nautijatega, kui sportija leiab, et sport toob temale niisama suure naudingutunde kui lugemine või voodis lamamine teistele. Nii ei ole kuidagi õigustatud suurima kaitsmistahte omistamine just sportlasele: ega teisedki taha loovutada oma nautimisvõimalusi näit. võõra, ebaseeldiva keele õppimise sunduse või võõraste hääks oma hää elukorra minetamisvõimaluse ees. Meenutagem Archimedese lugu!

Eelöeldust ja tegelikust elust võime peirida, et kõige enam kaitsevad oma vabadusi mõtlejad (hirmu ja suurte lubaduste varal väljadrillitud sõdurtüüp on lihtsalt ebainimlik ja seega taunitav). Mõtlejad ju oskavad hinnata neid vabadusi, mis talle on jäänud ta harrastuste valikul, ka sportimisele siirdumise võimaluses. Sportlane-filosoof alles leiab, kui tore on sportimine, kui palju õnne leidub hullamises keset avaraid legendikke, hinge olles vaba kitsendusist ja rõhujate-kartusest. Ja miks mitte siirduda sportimisele, kui leitakse, et see toob suurima rahuldustunde! Sest ega see saavuta midagi ega leia õnne vaimsel alal, kes ei tunne selle vastu huvi.

Siit siis näeme, et sport on otseselt tähtis ainult üksikindiviidile, mitte aga riigile. Alles siis muutub ta riigile tähtsaks, kui tema harrastajais on enam filosoofiomadusi vabaduse mõnudest arusaamiseks.

Sellepärast ärgem ülistagem sporti üksinda, kirjandust või kunsti üksinda, teadust üksinda või ükskõik millist tegutsemisala ilma filosoofiata. Sisendagem tänapäeva noortesse eeskätt filosoofilist arutlemisvaimu, ja pole kunagi tarvis muret tunda nende käitumise pärast, ükskõik millise ajaviite- või tööala nad endale valivad!

KROONIKA

MÄRKMEID „ESTONIA“ MUUSIKALAVASTUSTEST

1938/39. A. TEISEL POOLEL

ILMAR REIDI g. I kl.

Esimesena tuli lavale 12. jaanuaril Ivan Džeržinski „Vaikne Don“, mis osutus esimeseks meie lavadel mängitavaks NSVL-st pärit olevaks ooperiks, olles mitmeti erinev harilikest Lääne-Euroopa oopereist, sest autor on võrsunud küpseks kunstnikuks täiesti Läänest erinevas miljöös.

Kuigi enamus tegevusest toimub vaikse Doni kaldail, pole see sugugi vaikne; säääl peetakse pulmi, kisutakse, — säääl möllavad kired; säääl haaratakse isegi relvad kätte.

Tegevuses ei leia midagi erakordset, kuid hoolimata sellest meeldib ooper mille tegevus kandub peagu nüüdisaega (Maailmasõtta ja selle eel- ning järelaastaise). Sellest hoovab midagi värsket, kaasakiskuvat; päälegi seda on hästi lavastatud ja mängitud.

*

Kahtlemata suurema tähelepanu osaliseks, kui see teostus, pidanuks saama Eduard Künnecke operett „Onupoeg Bataaviast“, selle väikesest tegelaskonnast hoolimata. Oma graatsilise meloodiarikkusega ta jättis vägagi meeldiva mulje, pannes osade täitjaile õige raskeid laulutehnilisi nõudeid. Erilist tähelepanu väärrib seik, et selles operetis oli antud mõnede pääosade kandmine noortele jõududele. Enne etendust pesitses hinges kahtlus selle kohta, kui hästi noored suudavad esineda, aga kõik läks paremini, kui võinuks arvata. Eriti väärrib tähelepanu Harry Kaasik, kes sai oma küllaltki raske lauluosa esitamisega hästi toime, teenimata neid etteheiteid, mis langesid talle ühe päälinna teatriarvustaja poolt.

*

„Karneval Roomas“ ei suuda sisuliselt vaatajale mitte midagi erilist pakkuda, seda peab asendama muusika ja suur värvide rohkus. — Ja tõepoolest, nad teevadki seda. Mis annab sellele operetile palju juure, see on seik, et tegevus areneb lõpupoole kiire tõusuga, tasandades esimese vaatuse venivust. Teises vaatuses esitatakse meile karnevali mõllu kogu oma kirevuses, ja viimses vaatuses hakatakse kõiki neid intriige lahti sõlmima, mis kahe esimese vaatuse jooksul nii segi suudetakse ajada. Ning et see kergesti läheks, seda ei saa ütelda: vähemalt terve saali täis publikut vaevles naerukrampides.

*

Päälinna tantsusõpradele meeldivaks üllatuseks kujunes Reinhold Gliéri „Punane moon“ Rahel Olbrei hiilgavas lavastuses, mis V. Haasi kaasabil päätegelase Tai-Hoa ulmas muutub eriti suurejooneliseks. Siin näeme, mida suudab pakkuda tänapäeva teater hää valgustuse abil. See, mida näeme, ei ole enam laval, vaid pigem küll kuski tõelises fantaasiavallas. Me näeme Fo ilmumist ürgudust, kolutavaid keha-

tuid lõustu, tantsivaid jalapaare, mis on ülakehadeta, tuleleegis tantsivaid foonikseid, õitsele puhkevaid lootosõisi jm. ülifantastilist — see on midagi kohutavalt painavat, kuid imeilusat.

*

Auberi „Fra Diavolo“ kannab nime: koomiline ooper, aga kas ta seda ka tõepoolest on, seda on raske ütelda, sest tas on nii palju operetlikkust ja komöödiakust orkestri saatega.

E. Uuli on enam kui sajaastase operi üsna tundmatuseni muutnud ja lavastanud väga üleannetult, kohati vägagi kolme-krossi-ooperlikult, eriti lõpu, kus laseb Fra Diavolo surra, siis aga astub esile konferansjee, esinedes väikese seletusega ja lastes surnud röövli ellu ärgata; ja uuesti algab teise vaatuse finaal. Fra Diavolost saab koguni kuberner, nagu Mackie-mõrtsukast tehti võlla all põline aadlik ja kuninga armu osaline „Kolme krossi ooperis“.

Võib üldiselt soovitada „Fra Diavolo“ „oma silmaga“ nägemist kõigile, kes lugu peavad hääst lõbusast meeleolust laval, eriti kui seda saadab niisugune sädelevalt vallatlev muusika, nagu seda on käesoleval korral Auberi oma.

ÜLEVAADE MAJADE LOOMISEST JA TEGEVUSEST RIIKLIKUS KOLLEDŽIS

BERNHARD ROSTFELD g. II kl.

Nagu teame, loodi 10. septembril 1938. a. Kalevi ja Lembitu Maja, mis oli esimene selline üritus mitte ainult Riiklikus Kolledžis, vaid kogu meie maal. Nii evivad need kaks koolipoistest koostatud maja au olla esimesiks Eestis. Sellepärast peaksid nii Kalevi kui Lembitu Maja tulevikus alati võtma seda asjaolu kohus-
tavalt, et nad oleksid ka kvaliteedilt esimesed kõigi tulevikus loodavate majade seas Eestis. Selle kahekordse esimese koha säilitamisel kummagi maja poisid ärgu kunagi unustagu, et nende väärtust ei tõsta alati kõrgemate tehniliste tulemuste saavutamine, vaid termini „fair play“ õige mõistmine, hindamine ning selle järele talitamine.

Võttes tõena seda viimast väidet, ei tohi nii Kalevi kui Lembitu Maja langeda pessimismi, kui teda mõnel alal jälgib ebaõnn. Õnn ja ebaõnn, need vahelduvad kiiresti.

Päris põnev oli olukord, kui kord teatati, et ainult poisid kogunegu saali, ilma et oleks antud informatsiooni, milleks siis ainult poisid. Muidugi tekkisid selle kohta igasugused salapärased kuulujutud ja oli neidki, kes arvasid, et tuleb mõni referaat, mille kuulamine on ehk tütarlastele ebasobiv. Kuid kui koguneti saali ja märgati, et päätegelasiks tolles kogumises on hr. Kütt ja Mr Hewer, mõisteti ka instinktiivselt asja spordisse puutuvat ilmet.

Hr. Kütt tutvustas poisse siis lähemalt nende kahte majasse jaotamise kavatsusega, märkides aga ühtlasi, et idee siatoojaks on Mr Hewer, kuna Inglismaal, kust viimane pärit, peaaegu iga poistekool evib selliseid majasid. Pääle seda kutsuti poiste seast välja gümn. II kl. õpilased B. Rostfeld ja H. Jürgens ning tehti neile ülesandeks valida terve õhtupoolse kooli poiste hulgast kordamööda ühe-

kaupa neid, keda nad ise eelistasid, ning nii, et kõrgem klass oleks enne täies koosseisus värvatud, kui järgmise juurde asutakse. Valijad võisid küsida vallitavalt ka andmeid nende kohta, kui tekkis kahtlus, keda järgmisena valida. Ajustiste nimedena märgiti praegusele Kalevi Majale sümboliks A ja Lembitu Majale B.

Huvitav oli jälgida poisse, kes püüdsid kohaneda uue olukorraga, olles lahutatud kahte leeri ja tundes endid nüüd omavahel rohkem sõpradena, ja teise maja poistega vastastena.

Varsti pärast seda pani Mr Hewer oma „English Board’ile“ välja andmed majade juhtkondade kohta, nagu neid kooli õppenõukogu oli määranud. Varsti oligi poiste uudishimu rahuldatus: A-maja (praeguse Kalevi Maja) poiste kapteni kt-ks oli Eduard Tümps gümn. II kl. ja prefektideks Bernhard Rostfeld gümn. II kl. ning Rudolf Kõrgemägi gümn. I kl.; B-maja (praeguse Lembitu Maja) poiste kapteni kt-ks aga Endel Kask gümn. II kl. ja prefektideks Gustav Freimann gümn. II kl. ning Rein Aru gümn. I kl. Üldse oli A-majal 76 ning B-majal 79 poissi.

Siis algas uus etapp: majadele nime otsingud. Korraldati hääletamisi majade liikmete seas ja peeti nõu juhtkondades ning lõpetati see lõppeks õppenõukogu resolutsse otsusega: majad saagu endile nimekaimudeks kaks vägevaimat eestlast ja nimelt — A-maja olgu Kalevi ja B-maja Lembitu Maja.

Järgmisena tuli juba majad asetada tegevusse. Nii korraldati 30. sept. 1938. a. Kadrioru staadionil spordipäev, kus toimus Kalevi ja Lembitu Maja vahel kergejõustiku võistlus. Võistluse kõik ja tagajärjed on juba kõigile ainmu teada, kuid tooksin siiski sellest ühe seniavaldamata kokkuvõtte.

Nimelt oli I kohti Kalevi Majal 11, Lembitu Majal 7; II kohti Kalevi Majal 10, Lembitu Majal 7, ja III kohti Kalevi Majal 8, Lembitu Majal 9.

Ei saa aga kuidagi jätta nimetamata kohaliku Briti saatkonna huvi ja ergutavat suhtumist sellesse päevasse: oli välja pandud mitu väärtuslikku auhinda, mis pärast võistluste lõppu kätte jagas Briti saadiku abikaasa Mrs Gallienne. Ka Briti saadik Mr Gallienne ise oli kogu spordipäeva kestes staadionil ning lausus võistluste lõppsõnas tervitusi mõlemale majale.

Järgmine oli kinnine võistlus males. Mängiti 8 laual ja siin näitas Kalevi Maja oma suurt ülekaalu, võites Lembitu Maja tagajärjega 7:1.

29. jaanuaril sel poolaastal toimus majadevaheline võistlus laskmises. Võisteldi Prantsuse Lütseumi lasketiirul, kus kumbki maja oli välja pannud 10-poisilise meeskonna. Võistluse kõik oli väga tasavägine ja pinev, iseäranis lõpupoole, kus iga laskja võis väikese vääratusega viia oma maja kaotusele. Siingi tuli järjekorraliselt võitjaks Kalevi meeskond, saavutades 944 p. Lembitu 887 p vastu. Individuaalselt omandas Kalevi Maja isegi kaksikvõidu, nimelt tuli esimeseks Bernhard Rostfeld (Kalevi), saavutades kogusummas 123 p., teiseks Lembit Pihlak (Kalevi) 112 p. ja kolmandaks Gustav Freimann (Lembitu) 108 p.

Nagu näeme, on eelmisel aastal Lembitu Maja tegevust jälginud ebaõnn. Ometi ei tohi aga kunagi lootust kaotada, vaid peab endale ütleva: „Ma pean võitma!“ Nii võib edaspidi palju, palju saavutada.

T u l e v i k u k a v a t s u s i. On kavatsusel korraldada kevadisel hooajal mitmesuguseid Kalevi ja Lembitu Maja vahelisi võistlusi, nagu murdmaa-, hockey- ja sõudevõistlus. Pääle selle on kavatsusel kooliaasta lõpul korraldada kalevlaste ja lembitlaste omavaheline sõprusõhtu.

KULTUURRINGI ELU

E. KASK g. II kl.

Kui asuda vaatlema Riikliku Kolledži Kultuuriringi elu mööduval poolaastal, siis selle üldiseks iseloomustamiseks oleks otstarbekohane kohe alguses mainida, et ringi viimase aja tegevus on möödunud mitmesuguste võistluste tähe all. Sellega on tahetud näidata, kuivõrd palju võimalusi võistluste korraldamiseks leidub ka vaimsel alal, sest senini, olles kuulnud või näinud kuski sõna „võistlus“, tekkis enamasti igapähele ikka kujutlus spordivõistlusest. Ent Kultuuriring pole eitanud isegi sporti: teatavasti leidis märtsis aset tema poolt korraldatud õhtu, kus suure osa eeskavast täitsid võimlemisettekanded. Samuti on päris laialdast tähelepanu omistatud muusikale, millise ala ettekanded on sisaldanud iga õhtu kavas.

Järelikult on Kultuuriring püüdnud hõlmata kõiki neid üksikosi, millede sünteesi on hakatud kutsuma kultuuriks, ja seega tahtnud taotella oma nime kandmise täielikku õigustamist.

Mõningalt poolt on küll kuulnud rahulolematust sellepärast, et enamasti alati on meie kultuurõhtud lõppenud tantsuga, kuid juhatuse pole neile arvamusele reageerinud, sest tema arvates on ta võimeline evima ka oma tõekspidamisi ses küsimuses. Kas ei kuulu kultuurinimese mõiste juurde peagu kindlasti ka tantsuoskus? Noorte inimeste „hukkaminekut“ pole peagu kunagi põhjustanud tants, vaid see, et nad iseloomu nõrkuse tõttu ei oska määrata ega pidada üheski asjas õiget piiri. Tänapäeva teravmeelseim ja vaimukaim mees G. B. Shaw on olnud ka hää tantsumes, kuid kas ei degenerereerunud Claude Frollo romaanis „Jumalaema kirik Pariisis“ just sellepärast, et ta kogu nooreea kestes oli lämmatanud nn. „meelelahutuse ihaldusi“?

Olgu eelolev Kultuuriringi tegevuse õigustamiseks.

Esimene ringi üritus sel poolaastal tekitas kohe kuuma meeoleolu peagu kõigi õpilaste juures, kuna see oli esimene võistlus Riiklikus Kolledžis, mis kandis vaimset ilmet, nimelt deklamatsioonivõistlus. Me kooli parimate deklamaatorite närvid olid pingul ning mõned neist ei julgenudki võistlusest osa võtta, kartes vist kõigutada oma autoriteeti. Kuid sellele vaatamata registreerus 11 võistlejat. Üks neist läks arvatavasti enne võistlust „verest välja“, kuna ta kohale polnud ilmunud. Ülejäänud kümne võistleja konkurents oli pinev, nii et žürii, kuhu kuulusid eesti keele õpetajad pr. Trakman ja hr. Meiessaar ning mõned Kultuuriringi juhatuse liikmed, oli raskustes kohtade määramisega ja pidigi kolmandaid kohti välja andma kaks. Mõne osavõtja juures paistis silma hooletus sundusliku pala, H. Visnapuu luuletise „Viljapeksumasin“ ettevalmistuses. Allakirjutanu ei pea ise sobivaks selle üle poleemikasse astuda ja juhib tähelepanu käesolevas nr-s ilmunud kolmele kirjutisele mainitud võistlusest, mis näitavad erapooletute vaatlejate ja ka asjaosaliste seisukohti ning muljeid.

Kuid tõsiselt südamel oli Kultuuriringi juhatusel ajakirja „RIK“ välimus ja sisu: taheti sel alal läbi viia ulatuslikum reform, kuna seni kirjastatud numbrid ei vastanud küllaldaselt neile pandud esteetilisile nõudeile. Kõigepäält ei rahuldanud ajakirja kaas.

Uue kaanejoonise saamiseks kuulutati välja auhinnaline võistlus, tähtpäevaga 1. märts, kuhu oma kavandeid läkitasid enamasti kõik meie kooli tuntuimad „maali-

kunstnikud“. Esimese auhinna vääriliseks tunnustati g. I kl. õpilase Alfred Neideki kavand, mis võeti tarvitusele juba käesoleva numbri juures.

Ühes kaaneküsimusega paistis paratamatusena parema kaane alla parema sisu muretsemine. Korraldati kolmas võistlus, kirjanditevõistlus, ning määrati tähtpäevaks 15. märts. Tingimuste kohta on mõnelt poolt kuuldud arvamist, et need olnud rasked: 10 lk. teksti koolivihu formaadiga paberil. Ent sellest hoolimata tuli võistlusele 8 kirjandit, milledest kõik vastasid nõudeile. Žüriisse paluti ringi vanem hr. A. Meissaar, eesti keele õpetaja pr. J. Teder ja inglise keele ning filosoofia õpetaja hr. J. Variste, kes tegid otsuse 31. märtsiks. Žürii arvates on enamasti kõigis kirjandeis raskesti eksitud kompositsioonireeglite vastu ning esimene auhind otsustati välja andmata jätta. Kolmandaid auhindu anti aga kaks ja päale nende üks ergutusauhind. Tulemused on järgmised: II auh. — Harry Tomingas g. I kl. (Kirjand „Tuisus“, esitatud märksõna all „Fuxmajor“); III auh. — Magda Muulmann g. II kl. (k. „Talveunelm“, märksõnaga „Carmen“); III auh. — Ilmar Reidi g. I kl. (k. „Toivo ja mina“, märksõnaga „Noor elu“) ja ergutusauhind — Ella Kana g. I kl. (k. „Tõus mäkke“, märksõnaga „Fatamorgana“).

Kuigi võistluse tulemused polnud just hiilgavad, tuleb siiski konstateerida Riiklikus Kolledžis esmakordselt korraldatud kirjanditevõistluse üldist kordaminekut, sest täiesti nõrku ei leidunudki esitatud tööde hulgas. Eelmainitud kompositsiooniliste eksimuste (sündmustiku katkendlikkus, ebasümmeetrilisus, loidus), mis ei ole nii suured II auhinnaga kroonitud töös, kõrval ei saa märkimata jätta ideede selgusetust: lugeja vaevalt taipab, mida autor õigupoolest on tahtnud ütelda. II kohale tulnud töö juures näiteks jääb mulje, et kogu päätegelase — noore poisi — kangekaelne vaikimine ja põgenemine on tingitud lapselikust häbelikkusest ning eluhoiu instinktist. Äärmise ime läbi lõpeb see küll päris hästi, aga oleks arusaadava jätkuna pidanud lõppema kangelase surmaga (suurim kompositsiooniline viga ses töös). Kui poiss oleks toiminud enam kaalutlevalt ja juhtmotteid evivald ning autor oleks veel näidanud selle läbi saavutatud kasu, oleks töö palju võitnud.

Kiriandis „Talveunelm“ jutustatakse, kuidas plika jätab poisi maha sellepärast, et talle teine enam meeldib. Paistab, et autorile oleks jäänud suurem rahuldustunne, kui tüdruk oleks poisile truuks jäänud, hoolimata poisi vähe-
mast meeldivusest, sest siis oleks ta kindlustanud viimasele eluõnne. Kuid paratamatult oleks tüdruk ühes sellega minetanud oma õnne, sest teine mees meeldis talle rohkem. Miks peab aga maha salgama selgesti paistva õnne, päälegi kui see on saavutatav (autor pole ju näidanud, et tüdrukule enam-meeldiv kavalere oleks tõrkunud)? Töö väärtuseks jääb naise salaliku iseloomu pahede esiletoomine: tüdruk, sel ajal, kui mõtleb intiimsemalt juba teise päale kurameerib ikka veel ka endisega ja annab talle ebamääraseid lubadusi. See viibki õnnetusse tüdrukut sügavalt armastama hakanud noormehe. Mainitud töö tugevaks küljeks on veel tihe stiil.

Teine III auhinna saanud töö „Toivo ja mina“ pole muud midagi kui tütarlapse tunnete kirjeldus. Siin tutvustab arvatavasti keegi tütarlaps (sest nende ridade kirjutajal polnud arvustuse kirjutamise ajal teada, kes on töö autor) lugejaid säärase noore tütarlapse psühholoogiaga, kes „parandamatult“ armastab üht kena noormeest. Jällegi jääb arusaamatuks imetaoline isa jälleleidmine ja äkki ei tea kust üles kerkinud idee Soome ja Eesti lähendamisest (kompositsioon!). Ei saa ju laita selle idee kvaliteeti, kuid selline järsk, ilma asjaosaliste enne sellele

tähelepanu pööramata ja tervet elutööd määrav üleskerkimine ilma mõjuvate põhjusteta ei ole küll usutav. Ka siin tuleb autorile kiitust avaldada hää stiili eest.

Kirjand „Tõus märke“, ergutavalt auhinnatud, registreerib neid viletsusi ja õnnetusi, mis võivad tabada edasipüüdlikke talunaist. Kompositsiooniliselt on jutt jälle katkendlik ning sündmustik rajatud suurel määral juhusetele.

Muidugi pole ega saagi olla sinne sõnavõtt mingi põhjalik kirjandite arvustus, sest see vajaks eriaiklikult, vaid ta on katsunud tabada ainult auhinnatööde pääpuudusi, mis paistab vajalik olevat me Kultuuriringi tegevuse üldisel iseloomustamisel. Võib olla aitab see ka alustada põhjalikuma arvustava tegevuse tekkimist „RIK-i“ kaastööliste seas.

Kultuuriringi elu vaadeldes ei saa vaikides mööda minna tema poolt 11. märtsil korraldatud ettekannete õhtust, kus tähelepanu äratav kava mitmekesisus: kõne, deklamatsioonid, muusikapalad, võimlemisettekanded, film, tants. Avakõne oli muidugi kõigile huvitav juba subjektiivselt seisukohast, kuna kõneleja, ajalooõpetaja hr. K. Vanik, oli kõne teemaks valinud meelelahutuste tähtsuse. Kuid ei saa sugugi mainimata jätta ettekande enda ootamatult huvitavat sisu: mõju kuulajaskonnasse oli selgestitajutav. Järgnevalt Riikliku Kolledži parimad meesvõimlejad näitasid, et võimlemine võib väga hästi taotella ka esteetilisi eesmärke, pääle sellega niikui kaasuva terve ja tugeva keha. Mr. Hewer'i poolt näidatud kultuurfilmile, hoolimata pisut halvast heliaparatuurist, reageeris vaatajaskond elavamalt kui paljudele suurtele filmidele.

Tuleviku suhtes on nende ridade kirjutajal tärnanud kavatsus asutada Kultuuriringi juurde filosoofiasektsioon, kus need õpilasid, kes üha ruttavamaks minevas elukeerises on huvitatud elu ennast vaatlevaist küsimusist, saaksid mõtteid vahetada teiste samahuvilistega enda ja teiste värskendamiseks. Sektsiooni vanemaks on lubanud lahkesti hakata hr. direktor Vaarask, kes suhtub asjasse suure huvi ja häätahtlikkusega. Asjast huvitatud õpilasi palutakse end teatada nende ridade kirjutajale hiljemalt selle kooliaasta lõpuks, mille järel selgub, kas sektsioonist osavõtjate arv õigustab selle ellukutumist.

KULTUURRINGI DEKLAMATSIOONIVÕISTLUS

HELJO ERNESAKS prog. III-a kl., II auhinna võitja:

Pisut imelik on küll kirjutada võistlusest, millest ise oled osa võtnud võistlejana ja veel päälegi II kohale tulnuna. Aga ega ma enda kiituseks kirjuta. Tahan vaid kirjeldada oma meeleolu sel õhtul ja ka enne seda.

Laupäeva õhtul 28. I 39. a. oli meie kooli Kultuuriringi esimene deklamatsioonivõistlus. Juba paar nädalat varem hakkasin luuletusi, mida pidin ette kandma, pähe õppima. Püüdsin teha kõik, mis suutsin, et väärilt esineda suuremate õpilaste kõrval.

Kui siis jõudis laupäev, sammusin kooli, pää täis mõtteid eelolevast „tuleproovist“. Pääle tunde kogunes kaunis palju õpilasi meie ettekandeid kuulama. Jäin esinemise järjekorda üheksandana. Esimesena läks „tulle“ minu klassikaaslane Iia Tarmas. Järgnes õpilasi V prg. kl., I ja II gümnn. klassist, veel mõned minu klassikaaslasist, mina ja kaks õpilast II prg. klassist.

Istudes saali ukse taga ja oodates oma järjekorda arutasime II prg. kl. õpilase Maret Tammega, et sees päältkulajana oleks ikka parem olla kui ukse taga istuda ja pikisilmi oodata, et saaks kord läbi see esinemine. Korraga aga katkes meie arutelu, sest pidin minema „tulle“.

Kuidas vuristasin maha oma luuletused, seda ma ei tea. Mäletan vaid, et pärast oli tunne, et nii halvasti pole ma iialgi deklameerinud. Jooksin trepist üles kolmandale korrale, kus kuulates teiste ettekandeid — kiskusin närvitsedes puruks lehed ettekantud luuletustega, mis mul käes olid, ja viskasin prügikasti. Oli häämeel, et kõik ärevus oli läbi.

Pärast aga selgus, et olin tulnud teisele kohale, kuna esimeseks tuli Endel Kask g. II klassist ja kolmandaks Virve Viik ja Iia Tarmas — minu klassiõed. Ei tahtnud alguses oma kõrvu uskuda, aga kui hoidsin käes auhinda — raamatut — selgus mulle, et eksitus oli võimatu.

Lõpuks oli tants. Vaatasin pisut teiste tantsimist ja läksin siis koju, kus mind juba ammu oodati. Mälestus tollest õhtust, nii huvitavast, kuid ka närvepingutavast ühtlasi, jääb mulle vist igavesti meelde.

Lõpetada tahan õpilase Kase sõnadega, kes ütles võistlusõhtu avasõnas, et meie igauks ei oska luuletada, kuid elame kaasa teiste mõtetega luuletusi deklameerides ja paneme ka teisi — kuulajaid — kaasa elama. Loodan, et ka mul see õnnestus.

VALLI TALUR prog. III-a kl.:

Algus oli kell kaheksa. Väikese hilinemisega algaski võistlus. Võistlejad võtsid oma esinemisjärjekorra loosi. Eks nii mõnegi süda põksus sel hetkel veidi kiiremini, sest leidub vähe neid, kes tahaksid esimesena esineda.

Deklamatsioonivõistlust austasid oma kohalviibimisega ka noortejuht härra kolonel J. Vellerind abikaasaga, kellede saabumisel tõusime meie päältkulajad nende tervituseks püsti. Õpilane Kask ütles avasõna, ta rääkis luulest ja selle tähtsusest.

Esimesena deklameeris prog. III-a klassi õpilane Iia Tarmas. Määratud Henrik Visnapuu „Viljapeksumasin“ luuletusse ei saanud ta vist veel süveneda, ja see pärast ei läinud see kuigi hästi. Ka üks suur viga oli see, et ta liiga kiiresti ütles. Üldse oli see luuletus naishäälele vähesobiv, kuna see vajab hääle jõudu viljapeksumasina ragina järeleaimamisel. Deklameerimise juures tähendab see väga palju, kui luuletuse sisule on vastav näoilme või liigutus. Teise, omavalitud luuletuse, J. Liivi „Lauliku talveüksindus“ esitaski Iia väga ilmekalt ja elamusrikkalt.

Järgmisena esines Endel Kask g. II. Tema kohta pole midagi laitvat ütelda. Ta esitas „Viljapeksumasina“ väga jõuliselt ja tuli võistlusel esikohale. Selle tasuks sai ta Fr. R. Kreutzwaldi „Kalevipoja“, mida ihkas endale iga võistlusest osavõtja.

Järgnes ettekandeid teistelt. Kuna aga nii mõnigi võistleja ei olnud rohkem kui paar korda „Viljapeksumasinat“ üle lugenud, s. o. polnud tõsiselt valmistunud võistlusele, siis ei võinudki Kasel olla väga suuri konkurente. Ma arvan ka, et siis ei oleks meie klassi kolme auhinda tulnud, kui õpilane Roose g. I oleks selle esimese, määratud luuletuse niisama hästi ette kandnud kui M. Underi „Kontvõõra“; siis oleks temast saanud ka suur võistleja Kasele.

Teisele kohale tuli Heljo Ernesaks prg. III-a kl. ja sai auhinnaks Tuglase romaani „Väike Illimar“. Tema esitas luuletused väga hingeliselt ja ilusasti, eriti Ernst Enno „Võiks otsast alata“.

Noortejuht härra kolonel Vellerind andis üle auhinnad võistlejaile, kiitis esinejaid, keda oli arvult 10, julgustas veelgi korraldama sääraseid võistlusi ja kõneles huvitavalt oma Soome muljeist, kus tal ka oli olnud juhus kuulata noorte deklamatsioone ja kõnevõistlusi.

LOIT VELLERIND prog. III-a kl.:

Meie kooli Kultuurringi deklamatsioonivõistlus toimus 28. jaanuaril s. a. Juba nädalat kaks oli meil võistlejail teada, mille pidime võistlusel esitama. Iga võistleja pidi ise selle eest hoolitsema, kelle abiga ta deklamatsioonid selgeks õppis. Ühiseks deklamatsiooniks, millega pidid kõik esinema, oli H. Visnapuu „Viljapeksu-masin“. Teise deklamatsiooni võis igaüks ise valida.

Võistlus toimus reaalkooli aulas. Sissepääs maksis viisteist senti Kultuurringi liikmekaardi ettenäitamisel. Enne võistlust pidas gümnaasiumi õpilane E. Kask kõne, milles ütles, et kuna kõik inimesed ei saa ega oska oma tundeid luules väljendada, sest muidu tuleks luuletuskogude uputus, peame püüdma neid väljendada teiste luules, ja soovis kõigile võistlejaile hääd edu esinemiseks.

Kõik võistlejad õpilased esitasid kaks deklamatsiooni. Minul tuli esineda viienda. Enne saali astumist oli ka pisut „lambipalavikku“, kuid kandsin deklamatsioonid ikka kuidagi ette. Kohale küll seekord ei tulnud, kuid katsun teinekord paremini.

Pärast võistlust algas tants. Nooremad õpilased, kellel pole veel „tantsuluba“, jalutasid ja jutlesid omavahel. Lõbus ja sõbralik koosolemine kestis kella üheteistkümneni õhtul.

Mina sooviksin küll, et Kultuurring selliste huvitavate deklamatsioonivõistluste korraldamist jätkaks. Ka võiks korraldada dialoogi- ja kõnevõistlusi. Selleks Kultuurringile hääd töötahet ja edu!

MEIE KOOLI PIDU

HANSA PAULMEISTER g. II kl.

24. märtsil toimus „Estonia“ kontsertsaalis meie kooli piduõhtu, mis tähistas ühtlasi ka kooli aastapäeva. Terve kuu kestsid hoogsad ettevalmistused selleks suursündmuseks. Harva leidus kuskil klassis mõni tund, kus olid kohal kõik õpilased — ikka oli kellelgi tegemist ettevalmistatava pidukavaga.

Pidu õnnestus üldiselt hästi, kuigi eeskava näis venivat terve tööpäeva pikkuseks.

Kava esimeses osas oli ingliskeelne ettekanne „Snow White and the Seven Dwarfs“ Walt Disney samanimelise filmi järel. Lumivalgekese osas esines Leidja Ensman, kes sal oma osaga hästi toime. Eriti õnnestus laul kaevul. Printsi osas esines Endel Kask, kuninganna osas Aino Rosenvald, nõia osas Dagmar Trimm, jahimehe osas Harri Kõlar. Pöialpoistena ja teiste tegelastena nägime algkooli

õpilasi. Koor koosnes gümn. I kl. õpilastest. Ettekanne õnnestus hästi, ainult mõningate kõrvaliste viperustega. Näidendis leidis palju muusikasõpradele, samuti pakkus tegelaste kirev pilt silmale huvitavat vaatamiseks. Tegelased said kõik sooja poolehoiu osaliseks, eriti aga Ülo Loosaar, põialpoisi Kohtlase osas, kes näis eriti meeldivat meie inglasest pidukülalisele Mrs Gallienne'ile. Oma ühtlusega mõjuvaks kujunes nõidade tants 5. stseenis.

Teise numbrina kava esimeses osas olid kooli orkestri ettekanded. Orkester kandis ette kolm pala — W. A. Mozart'i „Menueti“, J. Brahms'i „Valsi“, E. Aava „Laulu kodumaast“. Orkestri esinemine näidendis sündis igasuguste viperusteta. Muuseas olgu tähendatud, et meie kooli orkester esines esmakordselt nii suure kuulajaskonna ees. Sellega lõppes kava esimene osa.

Kava teises osas oli Maarda Lepp-Utuste rahvuskommitee näidend „Eesti pulm“, mis oli eelmisel aastal ettekantud „Kosjamängu“ järg. Näidend oli ette valmistatud hr. S. Lipu ja õpetajate poolt. Tegelaste koosseis oli peagu sama mis eelmisel aastal, ainult koolist lahkunud tegelaste asemel esinesid uued. Mõrjsa osas esines Leidja Ensmann ja peiu osas Reim Aru. Näidend oli hoogus ja pakkus palju huvitavaid pulmakombeid vanade eestlaste päevilt. Põnevusega jälgiti ka näidendis esinenud vägikaikavedamist ja maadlusstseeni. Muusikalise külje eest hoolitsesid kaasitajad Ita Kongas ja Ingrid Mitri, pulmarahvas oma lauludega ja kandlemängijad. Näidendi kestel kanti ette ka mitmed viimisteldud rahvatantsud. Näidendiga „Eesti pulm“ oli saavutatud ka pidu haripunkt.

Ettekannete kolmandas osas esines kooli segakoor. Kanti ette kolm laulu — E. Võrgu „Ma rohkem pole kui su poeg“, „Su põhjamaa päikese kullast“ ja rahvuslikel motiividel loodud „Suaremuu“. Teiseks esines kooli lastekoor kolme lauluga — M. Härma „Isamaa, õitse sa“, M. Saare seatud rahvaviisi „Leelo“ ja P. Fletscher'i „The Summer Morn“. Kolmanda numbrina olid kava viimises osas võimlemisettekanded tütarlaste võimlemisrühmalt ja Spordiringi rühmalt. Tütarlapsed esitasid kehakooli 1939. a. Eesti mängude kavast ja pallidega võimlemise. Spordiringi poolt olid ette nähtud põrandvõimlemine ja hüpped, mis kujunesid eriti meisterlikeks. Võimlemisettekannetega lõppes pidu eeskava ja algas tants. Hoogsate fokside ja tangode saatel mõõdu pidu seltskondlik osa. Eelmise aasta pidust õnnestus tänavune paremini ja jättis kõigisse pidukülalistesse häa mulje. Pääle kooli pidu algas jälle hoogus koolitöö, et valmistuda saabuvate eksamite vastu.

OLEME KAOTANUD ISEENDA!

Dr. LIN YUTANG, moodne hiina filosoof.

Kes oleme meie? See on küsimus, mida on peagu võimatu vastata. Aga me kõik nõustume, et need edasirühkivad „meie“ oma igapäevaseis toiminguis pole päris tõelised „meie“. Kindlasti oleme kaotanud midagi tolles lihtsas elutarvete jahis. Kui vaatleme inimest põllul jooksmas ringi ja otsimas midagi, siis tark mees võib anda mõistatuse lahendamiseks kõigile vaatlejale: mis on too inimene kaotanud? Üks arvab, et see on taskukell, teine, et teemantnõel, ülejäänud aga annavad veelgi erinevaid vastuseid. Pärast seda, kui kõik need vastused on osutunud ebaõigeks, tark mees, kes õigupoolest isegi ei tea, mida too inimene otsib, ütleb seltskonnale: „Vastan teie eest. Ta on kaotanud pisut hingeõhku.“ Ja keegi ei saa salata, et tal on õigus. Nii me sageli unustame elutarvete jahil oma tõelised „meie“, nagu lind, kes ussikese jahil unustab oma enda hädaoahu, ussike omakorda unustab aga oma ohvri jahil oma hädaoahu.

Inglise keelest tõlkinud E. KASK.

TÄNUAVALDUSED

Riikliku Kolledži Kultuurringi juhatus ja ajakirja „RIK“ toimetus paluvad soodustava suhtumise või muude neile osutatud väärtuslike teenete eest tänu vastu võtta järgmisil isikuil:

Tall. II Gümnn. dir. hr. K. Koljo; hr. major P. Lanno; hr. dir. P. Vaarask; pr. inspektriss B. Paaver; hr. inspektor K. Ratassepp; eesti keele õpetajad pr-d J. Teder ja Trakman ning prl. Järvet; inglise keele ja filosoofia õpetaja hr. J. Variste; ajalooõpetaja hr. K. Vanik; võimlemisõpetaja hr. J. Kütt; usuõpetaja hr. Karm.

Thanks are due to Mr Hewer, our English master, for having kindly shown interesting films and having made music for dancing with his radio set at one of our Cultural Society's meetings.

MITMESUGUSED TEATED

Kultuurring kavatseb korraldada 14. mail muusikaõhtu, mille kavas leiduks ettekandeid kõigilt meie kooli parimaillt muusikuilt. Loodetavasti saame sel õhtul kuulda ka prog. V-b kl. õpilast sopran Leidja Ensmanni, kes on saavutanud juba märkimisväärse kuulsuse väljaspoolgi.

*

Käesolevast „RIK-i“ numbrist on pidanud ruumipuudusel välja jääma kirjan-ditevõistlusel III auhinna saavutanud kirjand, Ilmar Reidi „Toivo ja mina“. Arva-tavasti ilmub see töö järgmises numbris.

*

„RIK-i“ toimetus palub neid õpilasi, kes kevadel või suvel harrastavad mat-kamissporti, kirjutada oma huvitavaist tähelepanekuist järgmise „RIK-i“ numbri jaoks. Eriti südamele paneb „RIK-i“ toimetus kaastöötegemise progümnn. vanemate klasside õpilasile, kelledelt pole seni tulnud peagu ühtki kaastööd.

*

1. mail s. a. toimus Riikliku Kolledži ja J. Vestholmi eragümnaasiumi lasku-rite vahel Mustamäe lasketiirul J. Vestholmi gümnn. laskurmeeskonna väljakutsel laskevõistlus, kus Riiklik Kolledž saavutas võidu vana ja kuulsa J. Vestholmi gümnn. laskurmeeskonna üle. Punktide vahekord oli 1270:1266, individuaalselt saavutas aga Riikliku Kolledži meeskond isegi kaksikvõidu (1. kohale tuli Lembit Pihlak g. I kl. 272 punktiga 300-st võimalikust ja 2. kohale Harry Kõlar prog. V-b kl. 262 punktiga). See sündmus näitab Riikliku Kolledži kiiret tõusu ka laske alal, kuna Laskuring asutati meie koolis alles tänava märtsis riigikaitseõpetaja hr. leit-nant V. Oja eestvõitel, ja samal ajal algasid ka laskeharjutused. Juhatusse kuulu-vad esimehena E. Vilbert g. II kl., abiesimehena O. Hapsal prog. V-b kl., sekre-tärina E. Kask g. II kl. ja varahoidjana L. Pihlak g. I kl.

VÄLJAANDJA: RIIKLIKU KOLLEDŽI KULTUURRING

Pää- ja vastutav toimetaja: August Meissaar. Tegevtoimetaja: Endel Kask.

Toimetus: M. Muulmann, D. Trimm, E. Kana, K. Bredo, H. Saidlo, O. Hapsal.

J. & A. Paalman'n'i trükk, Tallinn, Vana Viru 6. 1939. a.

